II Vihko. II Livraison.

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

SUOMEN SUVUN ASUMUS-ALOILTA

ANTIQUITÉS

du

NORD FINNO-OUGRIEN

HELSINKI 1877.

Sc. E. M. Jacobson.

Prix 12 Francs.

Ouvrages français, allemands et anglais relatifs à la Finlande, à sa nature et à sa population.

Vues pittoresques de la Finlande, dédiées à sa Majesté l'Impératrice Elisabeth Alexiewna par Charles de Kügelgen. St. Pétersbourg 1823—1824.

La Finlande pittoresque. 118 vues des places les plus remarquables en Finlande, dessinées d'après nature par des artistes distingués finlandais et lithographiées à Dresde. Helsingfors 1853.

Das malerische Finnland. 118 Ansichten der merkwürdigsten Oerter in Finnland, nach der Natur von verschiedenen einheimischen Künstlern gezeichnet und in Dresden lithographirt. Helsingfors 1853.

Eine Reise in Finnland. Nach Originalgemälden von A. v. Becker, A. Edelfelt, R. W. Ekman, W. Holmberg, K. E. Jansson, O. Kleineh, J. Knutson, B. Lindholm, H. Munsterhjelm und B. Reinhold. Text von Z. Topelius. Helsingfors und Leipzig 1874.

La Finlande, notes recueillies en 1848 pendant une excursion de St. Pétersbourg à Torneo par le prince E. G. Galitzin. Vol. I, II. Paris 1852.

Finnland und seine Bewohner. Eine historisch-geographische Skizze von M. v. Lindeman. Leipzig 1855.

La Finlande. Guide et manuel du voyageur par G. P. Armfelt. Avec une carte. Helsingfors 1873.

Statistische Darstellung des Grossfürstenthums Finnland von Dr. G. Rein. Helsingfors 1839.

Das Grossfürstenthum Finnland von P. A. F. Possart in: Europa und seine Bewohner von K. F. V. Hoffmann. Band VIII. Stuttgart 1841.

Le Grand-Duché de Finlande. Notes statistiques publiées à l'occasion de la première exposition finlandaise des arts et de l'industrie à Helsingfors, en 1876 par Dr. K. E. F. Ignatius. Avec deux cartes. Helsingfors 1876.

Grossfürstenthum Finnland. Statistische Mittheilungen aus Veranlassung der ersten finnischen allgemeinen Ausstellung in Helsingfors 1876 von Dr. K. E. F. Ignatius. Helsingfors 1876.

Renseignements sur la population de Finlande par Dr. K. E. F. Ignatius. Helsingfors 1869.

Finnland in ethnographischer Beziehung von Peter v. Köppen. Bulletins de l'Academie Impériale des Sciences. T. IV. St. Pétersbourg 1847.

Beiträge zur Kenntniss Finnlands in ethnographischer Beziehung von A. Warelius (Aus dem XIII Bändchen der Beiträge zur Kenntniss des Russischen Reiches und der angrenzenden Länder Asiens; herausgegeben von K. E. v. Baer und Gr. v. Helmersen. St. Petersburg 1849).

État économique de la Finlande par Axel Liljenstrand. Journal des Économistes 1873. T. II. Paris 1873.

Sur la constitution de la Finlande. Note de M. Mechelin. Bulletin de la Société de Législation comparée. Septième année. Janvier 1876.

Finnlands Gegenwart und Zukunft. Eine Sammlung politischer Streitschriften von I. Hwasser, Pekka Kuoharinen, E. G. Geijer und Olli Kekäläinen. Aus dem Schwedischen von R. Stockholm 1842.

Politisch-sociale Zustände und nationale Bestrebungen in Finnland, von Rullmann. Unsere Zeit. Neue Folge. VI. Jahrgang. Leipzig 1870.

Finnland und seine Bewohner. Von Friedrich Rühs. Mit einer Karte von Finnland. Leipzig 1809.

Versuch einer Geschichte des Grossfürstenthums Finnland von P. v. Gerschau. Odense 1821.

Finnische Geschichte von den frühesten Zeiten bis auf die Gegenwart von Yrjö Koskinen. Autorisirte Uebersetzung. Leipzig 1874.

Précis des événements militaires des campagnes de 1808—1809 en Finlande, dans la dernière guerre entre la Russie et la Suède, par le L.-G. C. P. de S... (Suchtelen). St. Pétersbourg 1827.

Narrative of the Conquest of Finland by the Russians in the years 1808—1809. Edited by Gen. Montheith. London 1854.

Des Fähnrichs Stohls Sagen. Eine Liedersammlung von Johann Ludwig Runeberg. Ins Deutsche übersetzt durch A. Tk. (Thiringk). Leipzig 1859.

La Finlande, sa histoire primitive, sa mythologie, sa poésie épique avec la traduction complète de sa grande epopée: le Kalevala, son genie national, sa condition politique et sociale depuis la conquête russe, par Léouzon le Duc. Vol. I, II. Paris 1845. Nouvelle edition 1867.

Kalevala, das National-Epos der Finnen, nach der zweiten Ausgabe ins Deutsche übertragen von A. Schiefner. Helsingfors 1852.

Selections from the Kalevala. Translated from a german version by John A. Porter. With an introduction and analysis of the poem. New-York 1868.

Finnische Runen. Finnisch und Deutsch von H. R. v. Schröter. Upsala 1819. Stuttgart und Tübingen 1834.

On the Runes of Finland by John Bowring (Extracted from n:o XIV of the Westminster Review, April 1827).

Runen finnischer Volkspoesie. Gesammelt und übersetzt von J. Altmann. Leipzig 1856 et 1861.

Ueber das finnische Epos von J. Grimm in Höfers Zeitschrift für die Wissenschaft der Sprache 1846, I.

Das Finnische Volksepos Kalevala. Eine Vorlesung von J. Cäsar. Stuttgart 1862.

Ueber die epischen Dichtungen der finnischen Völker, besonders die Kalevala. Ein Vortrag, gehalten von W. J. A. Freiherrn v. Tettau. Erfurt 1873 (In den Jahrbüchern der Königl. Akademie gemeinnütziger Wissenschaften zu Erfurt).

Finnische Mythologie von Christfrid Ganander. Aus dem Schwedischen übersetzt, völlig umgearbeitet und mit Anmerkungen versehen von Christian Isak Peterson. Reval 1821.

Vorlesungen über die Finnische Mythologie von M. A. Castrén. St. Petersburg 1853.

Lexicon linguae finnicae cum interpretatione duplici, copiosiore latina, breviore germanica. Auctore Gustavo Renvall. Aboæ 1823—1826.

Latinais-Suomalainen Sanakirja (Dictionnaire latin-finnois, par F. W. Rothsten). Helsingfors 1864.

Deutsch-finnisches Wörterbuch (von B. F. Godenhjelm). Helsingfors 1873.

Dictionnaire français-finnois par A. Meurman (sous presse).

Vergleichendes Wörterbuch der finnisch-ugrischen Sprachen von Dr. O Donner. I et II. Helsingfors 1874—1876.

Finnische Sprachlehre für Finnen und Nicht-Finnen mit Beziehung auf die Aehnlichkeit der finnischen Sprache mit der ungarischen. Verfasst von Johann Strahlmann. St. Petersburg 1816.

Résumé de la Grammaire Finnoise par V. R. Koekström. Traduit par G. Ph. Armfelt. Helsingfors 1876.

Kurze Grammatik der finnischen Sprache von V. R. Koekström. Nach dem Schwedischen bearbeitet von K. Suomalainen. Helsingfors 1876.

Grammaire Finnoise d'après les principes d'Eurén suivie d'un recueil de morceaux choisis par Ch. E. de Uifalvy et Raphaël Hertzberg. Paris 1876.

Die Grundzüge der finnischen Sprache mit Rücksicht auf den ural-altaischen Sprachstamm von H. Kellgren. Berlin 1847.

Auszüge aus einer neuen Grammatik der finnischen Sprache von Dr. August Ahlqvist (I. Ableitung der Substantiven, welche die Bedeutung des Oertlichen haben. II. Zusammensetzung des Nomens. III. Ableitung der Nomina actionis) in Acta Societatis Scientiarum Fennicae. T. IX et X. Helsingfors 1871—1875.

Die Kulturwörter der westfinnischen Sprachen. Ein Beitrag zu der älteren Kulturgeschichte der Finnen. Von Dr. August Ahlqvist. Helsingfors 1875.

Ueber die finnische Sprache und ihre Literatur von And. Joh. Sjögren. St. Petersburg 1821.

Uebersicht der Literatur Finnlands in den Jahren 1872—1874 von . . . s (V. Vasenius). Separatabdruck aus der Russischen Revue von Carl Röttger. 1875, Band VI.

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

SUOMEN SUVUN ASUMUS-ALOILTA

ANTIQUITÉS

du

NORD FINNO-OUGRIEN

HELSINKI 1877.

S. E. M. Jacobson.

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

SUOMEN SUVUN ASUMUS-ALOILTA

JÄRJESTÄNYT JA VALTIOAVULLA JULKAISSUT

J. R. ASPELIN

ORIGINALEISTA KUVANNUT C. NUMMELIN PUULLE PIIRTÄNYT E. JACOBSON

RANSKAKSI KÄÄNTÄNYT G. BIAUDET

II

RAUTA-AIKA

PERMALAISIA MUINAISKALUJA

HELSINKI
G. W. EDLUND

PIETARI
EGGERS ET CIE
11, NEVSKY PROSPECT, 11

PARIS
C. KLINCKSIECK
11, RUE DE LILLE, 11

Antiquités

du

Nord Finno-Ougrien

publiées à l'aide d'une subvention de l'État

par

J. R. Aspelin

Dessins de C. Nummelin d'après les originaux Gravés par E. Jacobson

Traduction française par G. Biaudet

II

L'AGE DU FER

Antiquités Permiennes

Helsingfors
G. W. Edlund

St. Pétersbourg
Eggers et Cie
11, Nevsky Prospect, 11

Paris
C. Klincksieck
11, Rue de Lille, 11

Helsinki 1877.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainossa.

Helsingfors 1877.
Imprimerie de la Société Littéraire Finlandaise.

C. RAUTA-AIKA.

C. L'âge du fer.

Sipiria — Sibérie. U. M. $^3/_4$. *B.*

Etevimmät tutkijat todistavat tosin että haudoissa Minussinskin piirikunnan aromailla ei ole löytty rauta-esineistä ensinkään jälkiä, mutta myöntävät että aromaiden hiedasta tuon tuostakin on löytty rautaisia tikareita ja veitsiä, jotka muodoissaan todistavat pronssiajan heimolaisuutta. Nuo löydöt näyttävät kuitenkin osoittavan, että rauta-ajan saattajana Sipiriaan ei ollut mikään outo maahan muuttava kansa, jonka edestä entinen kulturi olisi täytynyt väistyä, vaan että päin vastoin pronssiajan kansa oli jollain rauhallisella tavalla oppinut rautaa tuntemaan ja sitä käyttämään entisen kulturikantansa kehittämiseksi. Sen sijaan on tahdottu selittää sitä seikkaa, että haudoissa ei ole tuollaisia rautakaluja tavattu, sillä arvelulla, että pronssiajan väestö olisi, opittuansa rautaa tuntemaan, kotvan ajan kuluttua muuttanut noilta ikivanhoilta asumusaloiltansa; tuon arvelun tueksi on huomautettu, että rautatikareita tuota altai-uralilaisella pronssiajalla tavallista muotoa on löytty kaukana lännessä, suuren kansainvaelluksen jälillä, Pannonian tasangoilla. Rauta-ajan, kiviraunioilla merkityt haudat Minussinskin piirikun-

Au témoignage des archéologues les plus compétents, on ne trouve aucune trace d'objets de fer dans les sépultures des steppes du cercle de Minussinsk, tandis qu'il n'est pas rare de rencontrer dans le sable de ces plaines des poignards et des couteaux de fer du type de ceux de l'âge du bronze. Ces trouvailles semblent indiquer que la civilisation de l'âge du fer n'a pas été introduite violemment en Sibérie par un peuple immigrant, mais qu'au contraire la connaissance du fer est venue pacifiquement ajouter un nouvel élément de développement à l'ancienne civilisation. D'un autre côté on a voulu expliquer l'absence de ces objets de fer dans les sépultures par l'hypothèse que la population de l'âge du bronze aurait émigré peu après l'introduction du fer, et l'on a fait observer que des poignards en fer du type de l'âge du bronze altaï-ouralien, ont été trouvés bien loin à l'ouest, sur le grand chemin des migrations des peuples, dans les plaines de la Pannonie. Quant aux sépultures de l'âge du fer du cercle de Minussinsk qui sont marquées par des monticules de

nassa ovat tavattavat vuorien rinteillä, eikä aromailla, eivätkä osoita mitään heimolaisuutta aromaiden hautoihin ja niiden sisällykseen nähden; noiden hautojen luojiksi arvelevat tutkijat mongolilaisia heimoja, jotka ehkä jo rauta-ajan koitteessa karkoittivat noilta aloilta sen „tschudilaisen“ väestön, jonka pronssiaikaista kulturia edellisessä olemme oppineet tuntemaan.

Myöskin Kamajoen varsilla, Uralin länsipuolella, näyttää rauta-aika rauhallisella tavalla saaneen voiton pronssiajasta. Sitä todistaa tuo merkillinen Ananinon kylän luona ilmaistu kalmisto, jossa teräaseet vielä ovat mitkä pronssista mitkä raudasta, kuten tuonnempana saamme nähdä.

Useat muoto-omituisuudet ja muut syyt tukeevat sitä otaksumista että kulturiedistys Kamajoen seuduilla on saman kansan kannattamana pronssiajasta pitäin jatkaunut yhdessä kehitys-jaksossa rauta-ajan halki historialliselle aikakaudelle asti. Jos tuo herkeämätöin kulturi-edistys kerran saadaan löytösarjoilla täydelleen todistetuksi, niin on ymmärrettävästi samassa myöskin suomalais-ugrilaisen rautakulturin kehitys altai-uralilaisesta pronssikulturista todeksi näytetty ja suomalaisen kansanvaelluksen tie kautta Länsi-Sipirian määrättävä mainitun pronssikulturin jäljissä. Myöhemmän rauta-ajan muodoissa Kamajoella tavataan myöskin perikaavoja useihin omituisimpiin muotoihin lännemmillä suomalaisilla aloilla. Tulevan tutkinnon tehtäväksi jää kuitenkin selville saaminen kuinka ja milloin tuo rautakulturi on levinnyt Kamajoen seuduilta länteen. Rauta-ajan muodot Kamajokea lännempänä olevilla suomalaisilla aloilla näyttävät ylipäänsä osoittavan verrattain myöhäistä luonnetta, jos emme ota lukuun muutamia muotoja, jotka länsisuomalaiset heimot — niihin Mordvalaisetkin luettuina — nähtävästi ovat lainanneet varhemmasta germanilaisesta rautakulturista. Noiden hämärien kysymyksien selville saaminen lienee toivottava Itämeren maakunnissa löytyvien rauta-aikuisten muotojen tarkasta ja tilastollisesta tutkimisesta sekä ylimalkaan löytöjen tieteellisemmästä järjestämisestä, kun tähän saakka on ollut tapana niillä tutkimusaloilla, joista tässä teoksessa on kysymys.

pierres, elles sont situées, non dans la steppe, mais sur le penchant des collines, et ne trahissent aucune connexion avec les sépultures des steppes et leur contenu; les archéologues les attribuent aux tribus mongoles qui, dès le commencement de l'âge du fer peut-être, ont refoulé au dehors la population tchoude, dont nous avons précédemment fait connaître la civilisation pendant l'âge du bronze.

Sur les bords de la Kama, à l'ouest de l'Oural, la transition de l'âge du bronze à l'âge du fer paraît aussi s'être opérée pacifiquement. Nous en avons des preuves dans la remarquable nécropole située près du village d'Ananino, et où les instruments tranchants sont tantôt de bronze, tantôt de fer.

Il y a bien des raisons pour admettre que, sur les bords de la Kama, la civilisation a marché progressivement et sans interruption de l'âge du bronze aux temps historiques à travers l'âge du fer. Si l'on parvient à établir irréfragablement, par des séries d'antiquités, la preuve de ce développement ininterrompu, on aura par là même, semble-t-il, démontré que l'âge du fer finno-ougrien dérive de l'âge du bronze altaï-ouralien; il sera possible dès lors de déterminer par les traces de cet âge du bronze, le chemin qu'a suivi le peuple finnois dans sa migration à travers la Sibérie occidentale. On retrouve dans les formes les plus récentes des antiquités de l'âge du fer sur les bords de la Kama les types primitifs de quelques unes des formes les plus caractéristiques des antiquités de la région finnoise occidentale. Mais il reste encore à rechercher quand et comment cette civilisation de l'âge du fer s'est propagée des bords de la Kama à l'ouest. Les antiquités finnoises de l'âge du fer à l'ouest de la Kama portent en général le caractère d'une époque relativement récente, à l'exception de quelques formes, que les peuples ouest-finnois, y compris les Morduins, ont évidemment empruntées à l'époque ancienne de l'âge du fer germanique. On peut espérer d'arriver à élucider ces questions si obscures en étudiant en détail les antiquités des provinces baltiques, et, en général, en ordonnant les trouvailles plus scientifiquement qu'on ne l'a fait jusqu'ici.

RAUTA-AIKA.

I. ANANINON KALMISTO.

L'âge du fer.

I. Nécropole d'Ananino.

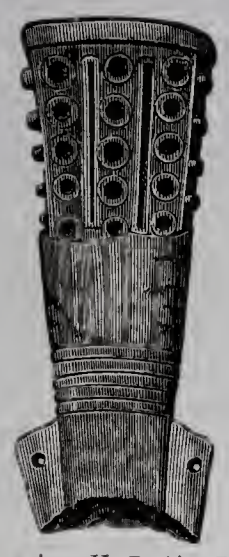

Ananino. K. P. $^1/_2$. *B.*, *F.*

Viisi virstaa Jelabugan kaupungista Vjatkan läänissä on lähellä Ananinon kylää Kamajoen läntisellä rannalla kalmisto siltä aikakaudelta, jolloin alkava rauta-aika poisti pronssiajan kulturin näiltä tienoilta. Rinteellä Kamajoen entisen juovan, jonka kevätulva vielä vuosittain peittää, kohoaa tuo kalmisto soikeanmuotoisena mäkikohtana puoli kolmatta meteriä ympäröitsevän maanpinnan ylitse; se on laskettu olevan 219 askelta ympärinsä. Kalmiston ennen mustia poppeleita kasvavalla kunnaalla kohosi vielä miesmuistoon joukko tuntemattomilla kirjoituksilla ja kuvauksilla koristettuja laakakiviä, mutta niistä on ainoastaan yksi, joka löyttiin korttelin syvyydeltä kalmiston pinnan alta ja kylässä lyötiin kappaleiksi, saatu kappaleina talteen; se nähdään kuvattuna tuonnempana. Toiset muutti eräs Jelabugan porvari noin v. 1835 kaupunkiin ja ladotti saunansa kiukaasen, josta niiden pelastaminen tieteen varalle ehkä vielä olisi mahdollinen.

Paikan alkuperäisen tarkoituksen tiesivät seudun asukkaat vanhastaan niistä ihmisluista ja muinaiskaluista, joita kevätulva vuosittain oli huuhtonut kalmistosta näkyviin. Saatuansa tiedon tuosta kalmistosta, joka monessa suhteessa on verrattava Hallstattin kalmistoon Itävallassa, lähetti Vjatkan lääninhallitus v. 1858 erään virkamiehensä sitä tutkimaan. Tämä nostatti neljäkymmentä lapiomiestä työhön ja suoritti tutkimuksen *yhdessä päivässä* siten, että kaivatti noin kuudenkymmenen meterin pituisen, kolmatta meteriä levyisen ja yhtä syvän kanavan kalmiston halki. Se huolellinen kertomus, jonka

Près du village d'Ananino, sur la rive gauche de la Kama et à cinq verstes de la ville d'Elabuga, dans le gouvernement de Viatka, se trouve une nécropole datant de la période de transition où la civilisation de l'âge du fer tendait à sè substituer dans cette région à celle de l'âge du bronze. Cette nécropole forme sur les bords de l'ancien lit de la Kama, que les crues du fleuve inondent encore au printemps, un tertre ovale, mesurant deux cent dix-neuf pas de circuit et élevé de deux mètres et demi au-dessus du sol environnant. Sur cette élévation se dressaient un grand nombre de pierres plates, que l'on se souvient encore d'y avoir vues et qui portaient gravées des inscriptions et des figures; on n'en a sauvé qu'une, que nous reproduisons ici. Les autres ont été enlevées, vers 1835, par un bourgeois d'Elabuga, qui s'en est servi pour construire le poële d'une étuve.

Dès longtemps les ossements humains et les antiquités que les eaux mettaient à découvert chaque printemps avaient révélé aux habitants de la contrée la destination primitive de ce lieu. L'attention de l'autorité ayant été attirée sur ce cimetière, qui, à bien des égards, est un pendant de la nécropole de Hallstatt en Autriche, un employé du gouvernement de la province s'y rendit en 1858; sous sa direction, quarante ouvriers y pratiquèrent *en un jour* un fossé d'environ soixante mètres de longueur sur deux mètres et un quart de largeur et autant de profondeur. Le rapport détaillé rédigé par l'employé

mainittu virkamies kuitenkin antoi tuosta hätäisestä tutkimustyöstä, on tästä lähin oleva tieteelle tärkein lähde tuon kalmiston tuntemiseen, koska Ananinon kylän asukkaat myöhemmin, muinaiskaluja kootakseen ja myödäkseen, nähtävästi täydelleen ovat sen lapioilla läpitse tunkeneet.

Yllämainitussa tutkinnossa, joka tuskin käsitti enemmän kun noin viidennen osan koko kalmistosta, tuli ilmi, paitsi hevosluita ja melkoinen paljous muinaiskaluja, kuusi viidettä poltettua tai polttamatointa luurankoa, jotka, luultavasti kanavan soukkuuden tähden, osaksi olivat vaillinaisia.

Terä-aseisin nähden ovat pronssikeltit tuossa kalmistossa vielä jotenkin tavallisia; tikarit, samoin kuin veitsetkin, ovat kaikki, yhteen poikkeukseen katsomatta, raudasta, mutta pronssiajan muotoisia; keihäänkärjet ovat joko pronssista tai raudasta, mutta rautaiset ovat malliltaan outoja edelliselle kulturijaksolle; nuolenkärjet ovat enimmältään pronssista ja muodoiltaan kolmikanttisia, kun sitä vastoin rautaiset kärjet ovat harvalukuisia, pieniä ja kaikki kaksipuolisia; soukkateräisiä kirveitä ja piikkiteräisiä kuokkia, kaikissa pidennetty hamarapuoli, on löytty sekä raudasta että pronssista.

Se melkoinen paljous suurempia ja pienempiä pronssikoristuksia, joka on saatu talteen tuosta kalmistosta (kultaa tai hopeaa ei ole löytty ensinkään), on tarjoava tärkeitä aineita niiden muotojen tuntemiseen, jotka olivat tavallisia pronssiajan viimeisillä vaiheilla sekä rauta-ajan aamukoitteessa Kamajoen varsilla. Senaikuisista koristusmotiveista ansaitsevat huomiota lohikäärmeen päät, samakeskeiset ympyrät, spiralit ja kolmikulma-siratit.

Varsinkin noiden pronssikoristusten joukossa tavataan erityisiä muotoja, jotka nähtävästi tekevät mahdolliseksi saada vertailemalla johonkin määrin selville mihin aikaan tuo kalmisto on ollut käytännössä. Siihen nähden tarjoavat huolellisesti kerrotut skytalaiset Aleksandropolin ja Tschertomlytskin hautakummut tärkeitä vertauskohtia, varsinkin edellinen, joka muutamista, siinä tavatuista kreikkalaisista muinaiskaluista päättäen arvataan olevan IV:ltä vuosisadalta e. Kr. s.

Ananinon kalmistosta ilmitulleen muinais-kaluston ohella julkaistaan *Liitteessä* muutamia esimerkkiä sipirialaisista rautakaluista, joiden muodoissa on havaittava altai-uralilaisen pronssikulturin heimolaisuutta.

sur cette fouille si promptement exécutée constitue ce que l'on possède de plus important en fait de renseignements sur cette nécropole, qui a sans doute depuis lors été bouleversée en tous sens par les paysans des environs pour trafiquer des antiquités qu'ils y trouvaient.

La fouille dont nous venons de parler, et qui n'embrassait guère plus d'un cinquième de la contenance totale, a mis a découvert, outre des ossements de cheval et une quantité considérable d'antiquités, quarante-six squelettes, les uns brûlés, les autres ne portant pas trace de feu.

Quant aux instruments tranchants, les celts de bronze sont encore assez communs; les poignards, comme aussi les couteaux, sont en fer, à une exception près, mais ils reproduisent les types caractéristiques de l'âge du bronze; les pointes de lance sont en bronze ou en fer: celles-ci cependant sont de modèles étrangers et importés; la plupart des pointes de flèches sont en bronze et triangulaires, tandis que celles de fer, petites et peu nombreuses, sont toutes bilatérales; des pioches en bronze et en fer les unes sont pointues, les autres ont le fer étroit et en forme de hache.

Les nombreux bijoux et parures de bronze (l'argent et l'or manquent totalement) que l'on a trouvés dans ces sépultures fourniront à la science d'importants matériaux pour l'étude de la fin de l'âge du bronze altaï-ouralien et des premiers temps de l'âge du fer sur les bords de la Kama. Parmi les principaux motifs d'ornement il faut citer des têtes de dragon, des cercles concentriques, des dessins en spirale et en dents de loup.

C'est surtout parmi ces bijoux que l'on trouve certains types qui semblent permettre de déterminer approximativement, par la comparaison, la date qu'il convient d'attribuer à cette nécropole. A cet égard, les tombeaux scythiques d'Alexandropol et de Tschertomlyssk, si soigneusement décrits, nous offrent d'importants éléments de comparaison; cela est surtout vrai des premiers, qui, à en juger par la présence de quelques antiquités d'origine grecque, paraissent dater du IVe siècle avant J.-C.

Dans un *Supplément* qui fait suite aux antiquités d'Ananino on peut voir des échantillons des outils de fer trouvés en Sibérie qui trahissent par leur forme une connexion avec la civilisation altaï-ouralienne de l'âge du bronze.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

402. S. M. 1/14. *P.*

404. G. P. 110. 1/2. *B.*

403. K. P. 1/3. *P.*

405. G. P. 65. 2/3. *B.*

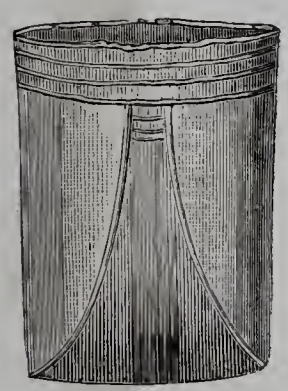

406. K. P. 1/2. *B.*

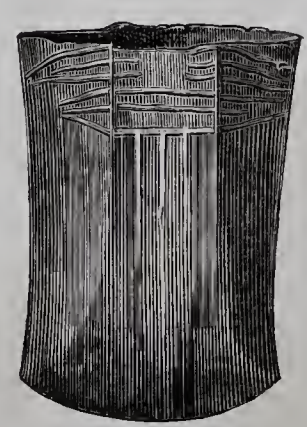

407. K. P. 1/2. *B.*

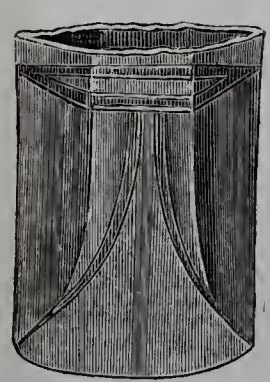

408. G. P. 38. 1/2. *B.*

409. G. P. 1/2. *B.*, *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

410. G. P. 61. 1/3. *B.*

411. G. P. 94. 1/2. *F.*

412. U. H. 1/2. *F.*

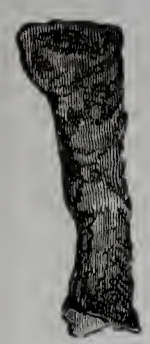

413. G. P. 137. 1/3. *F.*

414. C. M. 1/2. *F.*

415. G. P. 57. 1/2. *F.*

416 G. P. 86. 1/3. *F., B.*

417. U. H. 1/2. *F.*

418. G. P. 145. 1/3. *F.*

419. G. P. 59. 1/3. *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

420. G. P. 82. 1/1. *F.*

421. G. P. 39. 1/2. *B., F.*

422. U. H. 2/3. *B. F.*

423. G. P. 1/2. *O.*

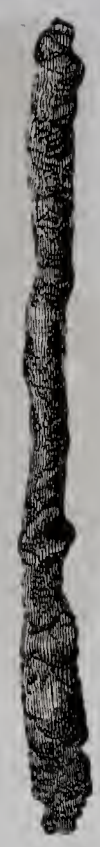

424. G. P. 128. 1/2. *F.*

425. G. P. 2. 1/2. *F.*

428. G. P. 115. 2/3. *P.*

426. U. H. 1/2. *F.*

427. G. P. 117. 1/2. *F.*

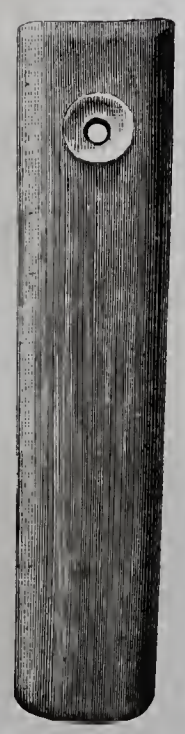

429. K. P. 2/3. *P.*

430. G. P. 118. 2/3. *P.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

431. U. H. 1/2. *B.*

432. K P. 1/2. *B.*

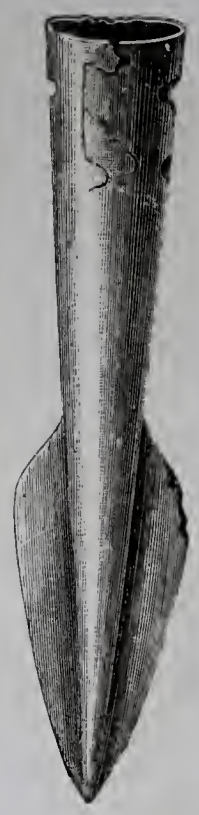

433. U. H 1/2. *B.*

434. U. H. 1/2. *F.*

435. U. H. 1/1. *O.*

436. G. P. 1/1. *B.*

437. G. P. 150. 1/1. *B.*

441. U. H. 1/1. *F.*

442. U. H. 1/1. *F.*

438. G. P. 64. 1/1. *B.*

439. G. P. 135. 1/1. *B.*

440. G. P. 63. 1/1. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

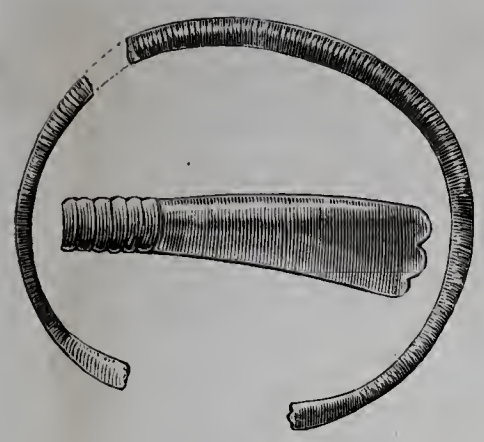

443. K. P. 1/4. 1/1. *B.*

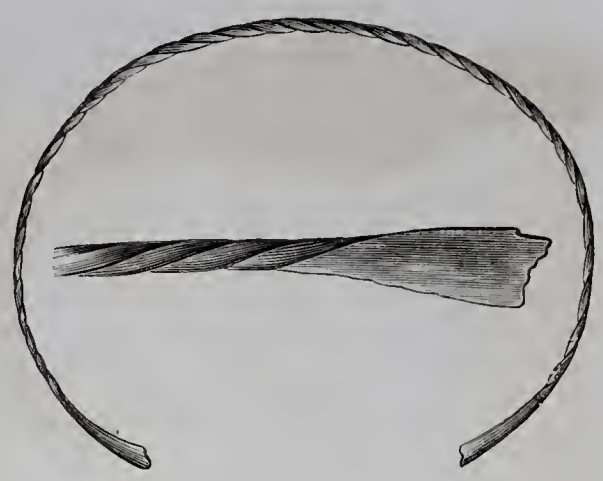

444. G. P. 72. 1/3. 1/1. *B.*

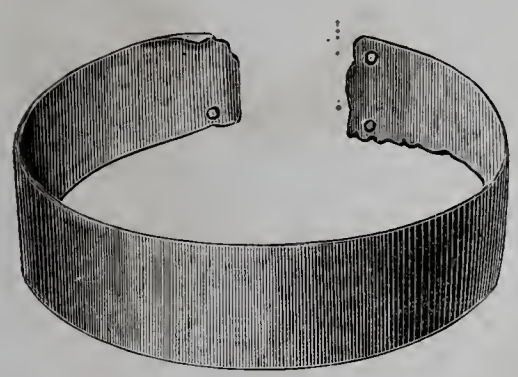

445. G. P. 17. 1/3. *B.*

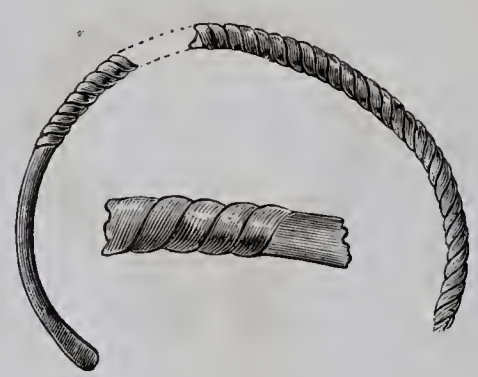

446. K. P. 1/4. 1/1. *B.*

447. G. P. 73. 1/1. *T.*

448. U. H. 2/3. *O.*

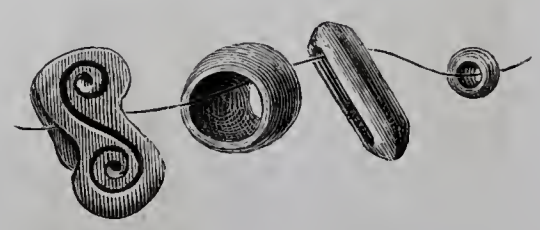

451. U. H. 1/1 *B.*

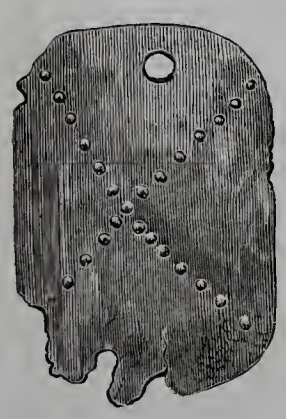

449. G. P. 81. 1/1. *B.*

450. G P. 139. 1/1. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

452. G. P. 30. 1/1. *B.*

453. G. P. 9. 1/1. *F.*

454. G. P. 140. 1/1. *B.*

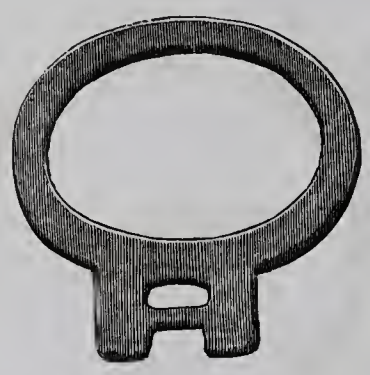

455. K. P. 1/2. *B.*

456. U. H. 1/1. *B.*

457. U. H. 1/1. *B.*

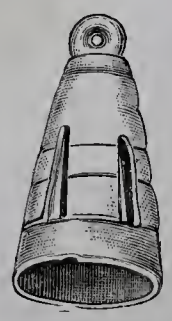

458. K. P. 1/1. *B.*

461. U. H. 1/2. *F.*

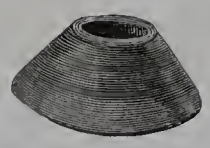

459. K. P. 1/1. *B.*

460. U. H. 1/2. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

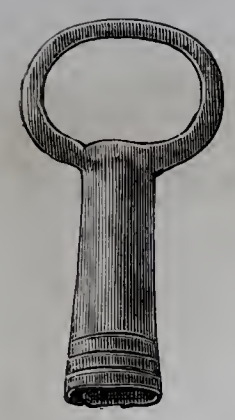

462. G. P. 11. $^1/_2$. *B.*

463. K. P. $^1/_1$. *B.*

465. G. P. 47. $^1/_1$. *B.*

467. G. P. 55. $^1/_1$. *B.*

464. U. H. $^2/_3$. *B.*

466. K. P. $^1/_2$. *B.*

468. G. P. 84. $^1/_1$. *B.*

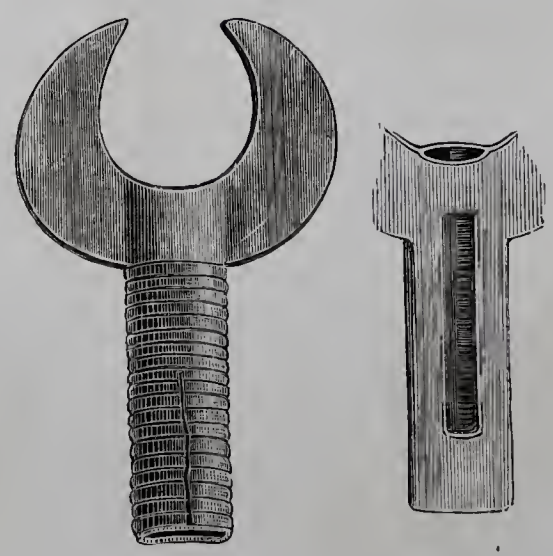

469. G. P. 53. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

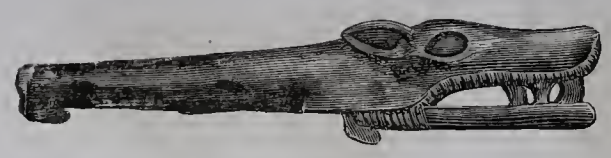

470. U. H. $^{2}/_{3}$. *B.*

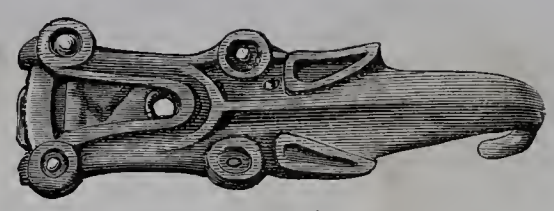

471. U. H. $^{1}/_{1}$. *B.*

472. C. M. $^{1}/_{1}$. *B.*

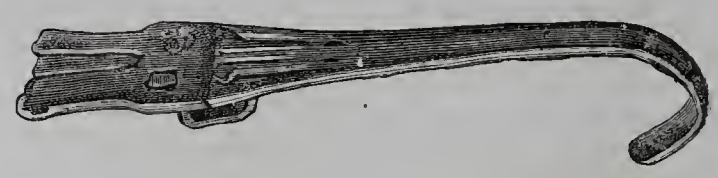

473. U. H. $^{1}/_{1}$. *F.*

475. K. P. $^{1}/_{1}$. *B.*

474. G. P. 85. $^{2}/_{3}$. *B.*

476. K. P. $^{1}/_{1}$. *B.*

477. U. H. $^{1}/_{1}$ *B.*

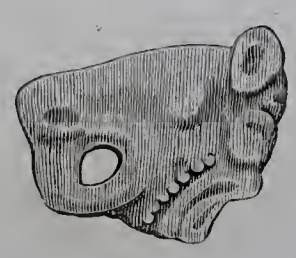

478. K. P. $^{1}/_{1}$. *B.*

479. C. M. $^{1}/_{1}$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

480. K. P. 1/1. *B.*

481. K. P. 1/1. *B.*

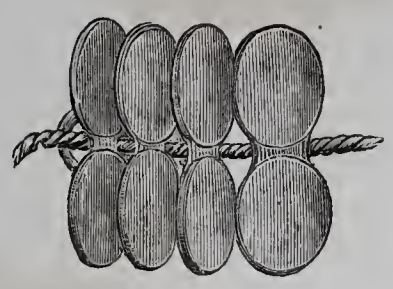

482. G. P. 50. 1/1. *B.*

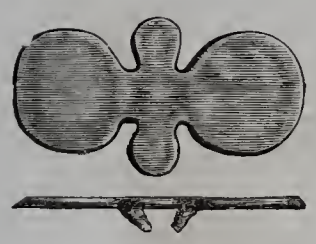

483. U. H. 1/1. *B.*

484. U. H. 1/1. *B.*

485. U. H. 1/1. *B.*

486. U. H. 1/1. *B.*

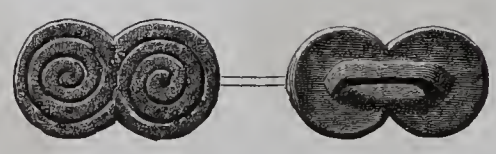

487. U. H. 1/1. *B.*

488. G. P. 43. 1/1. *B.*

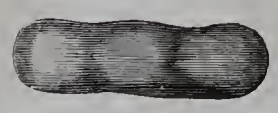

489. G. P. 34. 1/1. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Ananinon kalmisto. — Nécropole d'Ananino.

490. G. P. 69. $^1/_2$. *T.*

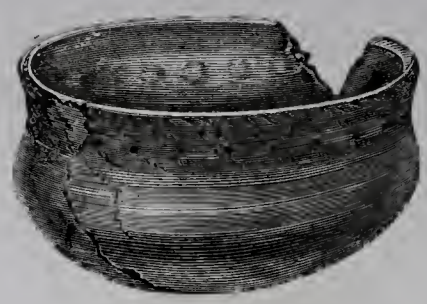

491. G. P. 122. $^1/_2$. *T.*

492. U. H. $^1/_2$. *T.*

493. G. P. 70. $^1/_1$. *T.*

494. G. P. 6. $^1/_2$. *T.*

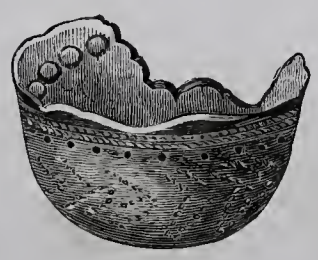

495. G. P. 93. $^1/_2$. *T.*

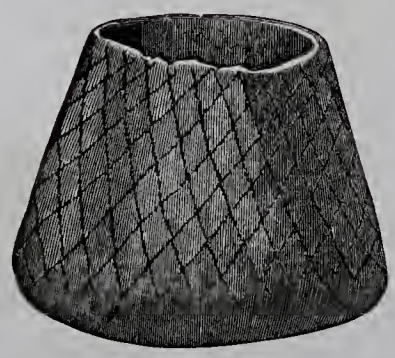

496. G. P. 100. $^1/_2$. *T.*

497. G. P. 71. $^1/_1$. *T.*

498. G. P. 108. $^1/_2$. *T.*

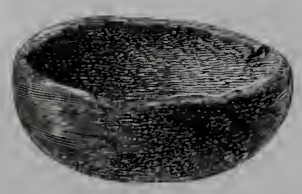

499. G. P. 23. $^1/_2$. *T.*

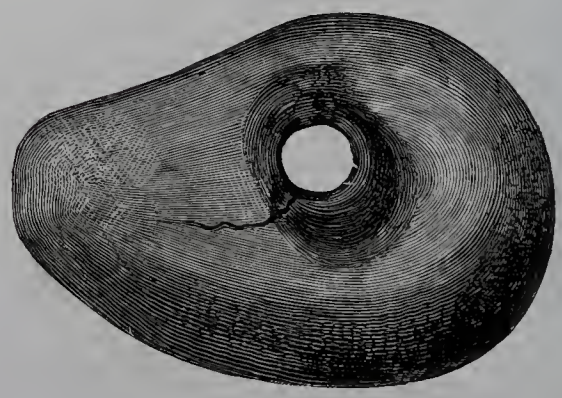

500. G. P. 97. $^1/_1$. *P.*

LIITE.

SIPIRIALAISIA RAUTA-ASEITA ALTAI-URALILAISEN PRONSSIAJAN MUOTOA.

Supplément.

Antiquités sibériennes en fer reproduisant quelques types altaï-ouralien de l'âge du bronze.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Sipirialaisia rauta-aseita altai-uralilaisen pronssiajan muotoa.
Antiquités sibériennes en fer reproduisant quelques types de l'âge du bronze altaï-ouralien.

501. Sipiria. — Sibérie. R. K. $^1/_2$. *F.*

502. Krasnojarsk, Novokupsky. M. M. $^1/_3$. *F.*

503. Minussinsk, Jenissei. A P. $^1/_3$ *F.*

504. Sipiria. — Sibérie. R. K. $^1/_2$. *F.*

505. Minussinsk, Uibat, Bidschi. A. P. $^1/_2$. *F.*

506. Minussinsk, Osnatschennaja. A. P. $^1/_2$. *F.*

507. Sipiria. — Sibérie. R K. $^2/_3$. *F.*

508. Sipiria. — Sibérie. R. K. $^1/_2$. *F.*

RAUTA-AIKA.

II. PERMALAISIA MUINAISKALUJA.

L'âge du fer.

II. Antiquités permiennes.

Perm, Tui. St P. 1/1. B.

Kun olemme oppineet tuntemaan rauta-ajan muinaisjäännöksiä yleensä niiltä Venäjän pohjoisilta aloilta, joilla suomalaisia heimoja asui historiallisten aikojen koittaessa ja sitten tarkastelemme niitä muotoja, jotka olivat omituisia permalaisten seutujen rauta-ajalla, niin on helppo eroittaa niissä kaksi muotoryhmää, joista toinen selvään liittyy muihin suomalaisiin muotoryhmiin, toinen taasen omistaa muotoja, joita tavataan likimmiten ainoastaan Kamajoen, Vytschegdan ja Petschoran vesistöillä sekä keskisen ja pohjaisen Uralin kummallakin puolen. Koska edellisen ryhmän muinaiskalut ainakin osalta näyttävät olevan arapialaisen kaupan aikuisia, niin on luonnollisesti otaksuttava, että tuo toinen muotoryhmä on joltakulta varhemmalta permalaisen rauta-ajan jaksolta. Millä muulla olisikaan täytettävä tuo pitkä loma-aika, joka oli kulunut raudan ensi ilmaantumisesta Kamajoen varsilla. Varhemman ryhmän omituisimpia muinaiskaluja ovat pronssista valetut mythilliset ryhmäkuvaukset, epäju-

Lorsque l'on connaît les antiquités de l'âge du fer provenant des contrées du nord de la Russie habitées à l'aurore des temps historiques par des tribus finnoises, et que l'on étudie ensuite les formes qui caractérisent les antiquités de l'âge du fer dans la région permienne, on y distingue facilement deux groupes, dont l'un se rattache évidemment aux autres groupes du Nord finnois, tandis que l'autre présente des formes qui se rencontrent de préférence sur les bords de la Kama, de la Vytchegda et de la Petchora et dans les contrées voisines de l'Oural moyen et septentrional. Les antiquités du premier de ces groupes paraissent dater, du moins en partie, de l'époque des relations commerciales avec les Arabes; il s'ensuit que l'autre groupe doit remonter à une époque antérieure de l'âge permien du fer. Le groupe le plus ancien est caractérisé surtout par des idoles, des groupes mythiques, des figures d'hommes, d'ours, d'oiseaux, et par d'autres représentations coulées en bronze

malain, ihmisten, karhujen, lintujen y. m. kuvat, joiden muodot ovat kokonaan outoja muilla suomalaisilla kulturialoilla. Omituisimmat esineet myöhemmässä muotoryhmässä ovat erillaiset helykoristukset sekä etenkin hopeiset filigraniteokset.

Suurin osa noista löydöistä on tullut sattumalta ilmi maata kaivellessa etenkin muinoisten kaupunkien raunioista, joita usein monikertaiset vallija hautakerrokset ympäröitsevät. Ainoastaan muutamat löydöt ovat sisältäneet useampia esineitä ja siten esitelleet kaavoja samanaikuisista muodoista. Tieteellisiä hautatutkimuksia mainittavasta arvosta ei ole vielä saatu toimeen tällä alalla, vaikka jo tunnetaan muutamia kalmistoja; niissä eivät eri haudat näy olleen ulkonaisesti merkittyjä.

Nuo löytöseikat tekevät vaikeaksi määrätä tarkkuudella kumpaanko muotoryhmään kutkin esineet ovat luettavat. Myöskin on jonkunmoinen heimolaisuus havaittava molemmissa ryhmissä. Siten jatkauvat eläinmuodot vielä myöhemmässä ryhmässä, esim. helykoristusten kannattimissa; myöskin tavataan eräs solitetun nauhan näköinen koristusmotivi sekä varhemman että myöhemmän ryhmän esineissä. Noiden syiden nojalla olemme jättäneet toisistansa eroittamatta puheessa olevat muotoryhmät; ainoastaan kuvien järjestämisessä seuraavilla lehdillä on niitä tahdottu eroittaa toisistansa niin paljon kun on ollut mahdollista.

Noihin muinaiskalu-ryhmiin, jotka näyttävät valaisevan paikallista kulturiedistystä, liittyy joukko löytöjä, joiden vieraat kotoperät todistavat muinaisten asukasten kauppaa itämaiden kanssa. Nuo löydöt ovat pää-asiallisesti hopea-astioita joko kreikkalaista, baktrialaista, sassanidilaista ja bysantinolaista tai tuntematointa barbarillista kotoperää; baktrialaisia, sassanidilaisia, bysantinolaisia ja muita osaksi tuntemattomia itämaisia rahoja y. m. Koska sellaisia löytöjä ei ole tiettävästi koskaan tavattu Volgan varsilla, vaan päin vastoin näyttävät olevan omituisia kulturialoille pohjoisen ja keskisen Uralin kummallakin puolen, käy todennäköiseksi että Irtisch, eikä Volga, on ollut kauppaväylänä, jota myöden nuo rikkaudet, arvattavasti kalliiden turkiksien maksona, ovat tulvanneet tuonne pohjoisen Jäämeren rintamaille. Tuo likinen tuttavuus eläinvallan kanssa, joka niin omituisella tavalla osoittaikse permalaisessa muinaiskalustossa, todistaa että metsästys todellakin oli muinaisten asukasten tärkeimpänä elinkeinona.

dont les pareilles ne se retrouvent jamais dans les autres régions finnoises. Les objets les plus caractéristiques du groupe postérieur sont divers genres de parures à pendeloques et des ouvrages en filigrane, pour la plupart en argent.

Le plus grand nombre de ces trouvailles ont été faites par hasard, en travaillant la terre, et surtout parmi les ruines d'anciennes villes, qui étaient entourées souvent de plusieurs lignes de remparts et de fossés. Un petit nombre seulement comprennent plusieurs objets et fournissent ainsi des échantillons de formes synchroniques. Il n'a pas été fait dans cette région de fouilles scientifiques de quelque importance; bien qu'on y connaisse nécropoles où rien ne distingue les sépultures les unes des autres.

Ces circonstances rendent difficile de déterminer avec précision les objets qui appartiennent à l'une ou à l'autre des deux périodes. De plus, il existe une certaine affinité entre ces deux groupes. C'est ainsi que les figures d'animaux se retrouvent pendant la seconde période, par exemple dans les fermoirs des parures à pendeloques; de même un motif d'ornementation consistant en une sorte de ruban garni de perles est commun aux deux périodes. C'est pour ces raisons que nous n'avons pas distingué les deux groupes, si ce n'est, autant qu'il était possible, par l'ordre dans lequel nous avons placé les figures.

A ces antiquités marquant l'état local de la civilisation viennent s'ajouter une foule de trouvailles, dont l'origine étrangère témoigne des rélations commerciales que les anciens habitants entretenaient avec l'Orient. Ce sont principalement des vases d'argent, les uns de provenances grecque, bactrienne, sassanide et byzantine, les autres d'origine barbare, et des monnaies bactriennes, sassanides, byzantines et autres monnaies orientales en partie inconnues. Comme des objets semblables n'ont jamais, à notre connaissance, été trouvés sur les rives du Volga et paraissent, au contraire, caractériser les territoires situés à l'est et à l'ouest de l'Oural septentrional et moyen, il est probable que ce n'est pas par le Volga, mais par l'Irtich, que toutes ces richesses arrivaient dans le Nord, où elles étaient sans doute échangèes contre des fourrures précieuses. En effet, la chasse était la principale occupations des peuples permiens; c'est ce que prouve, entre autres, la connaissance du règne animal que révèle leurs antiquités.

Puheessa olevan kulturialan avaruus voi ainoastaan uusilla löytöhavainnoilla tulevaisuudessa tulla tarkemmin määrätyksi. Tähän saakka tunnetut tiedot osoittavat, että varhempaan muotoryhmään luettavia muinaiskaluja on löytty aina Objoelta idässä Mesen- ja Dvinajokien seuduille saakka lännessä. Kalumuotoja, jotka kokonaan tai ainakin likimmiten liittyvät myöhemmän permalaisen muotoryhmän ilmiöihin, tavataan usein bolgarilaisten kaupunkien, varsinkin Bilarskin ja Bolgarin raunioissa. Muutamia sieltä tulleita muotoja, joille tavataan vertauskohtia suomalaisilla asumusaloilla, nähdään julkaistuina **Liitteessä I.**

Liitteessä II kuvataan muutamia nähtävästi erityiseen muotoryhmään luettavia löytöjä Vjatkan läänistä. Sen ryhmän avaruus, josta puutumme muita tietoja, on sekin jätettävä vastaisten löytöhavaintojen määrättäväksi.

L'étendue de la région dont il est ici question ne pourra être déterminée qu'à la suite de nouvelles recherches. D'après les données que nous possédons on a trouvé des antiquités du groupe le plus ancien depuis l'Obi à l'est jusqu'au Mesen et à la Dvina à l'ouest. Des objets offrant des types tout à fait ou à peu près pareils à ceux de la période récente ne sont pas rares dans les ruines des villes boulgares, de Bilarsk et de Bolgary en particulier. Sous le numéro I du **Supplément** nous donnons quelques types de cette provenance, lesquels se retrouvent dans d'autres territoires du Nord finnois.

Dans le **IIe Supplément** nous reproduisons quelques trouvailles faites dans le gouvernement de Viatka et qui paraissent appartenir à un groupe particulier, dont nous devons laisser à l'avenir le soin de fixer les limites.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

509. *B.*

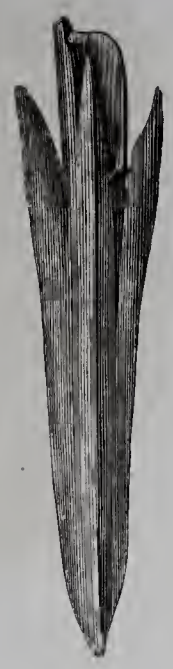

510. *B.*

511. *F.*

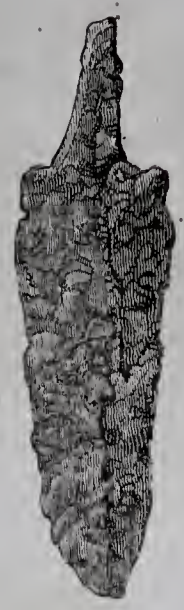

512. *F.*

513. *B.*

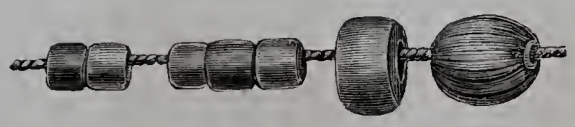

514. *L*

515. *B.*

509—515. Petschora, Sopliassa (Hauta — Tombeau). $^1/_1$. Ew. P.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

516. Perm, Kalinovka. St. P. $^1/_1$. *B.*

517.

518.

519.

520.

521.

522.

523.

517—523. Petschora Sopliassa (Hauta — Tombeau). Ew. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

524.

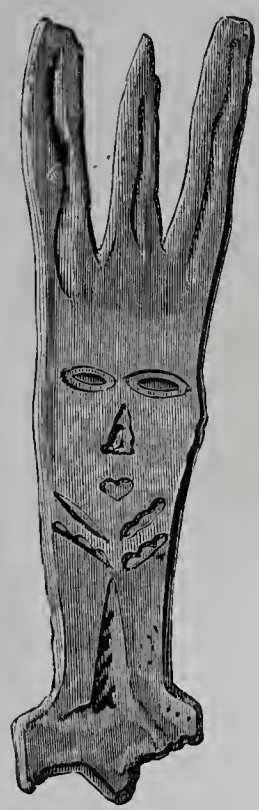

525.

526.

527.

528. Usa, Solva. Ew. P. $^1/_1$.

524—527. Petschora, Sopliassa (Hauta — Tombeau). Ew. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

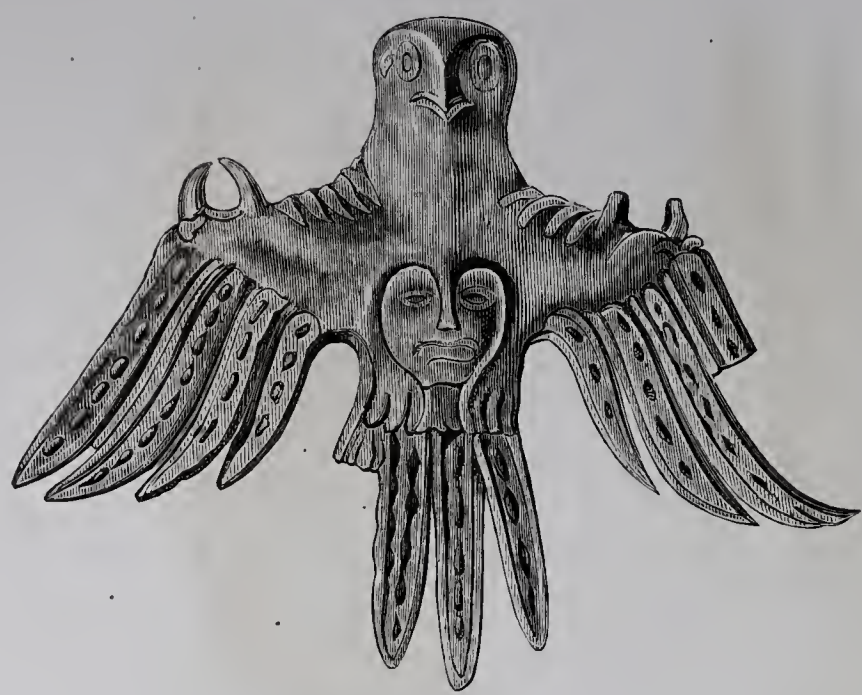

529.

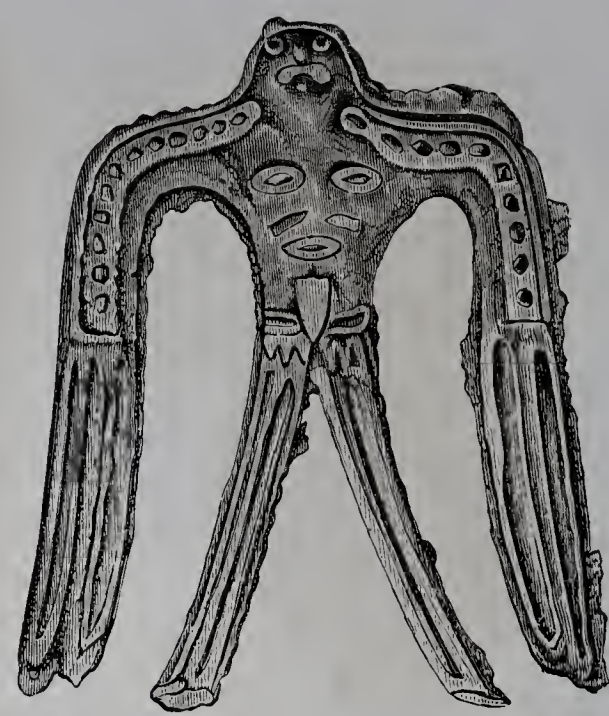

530.

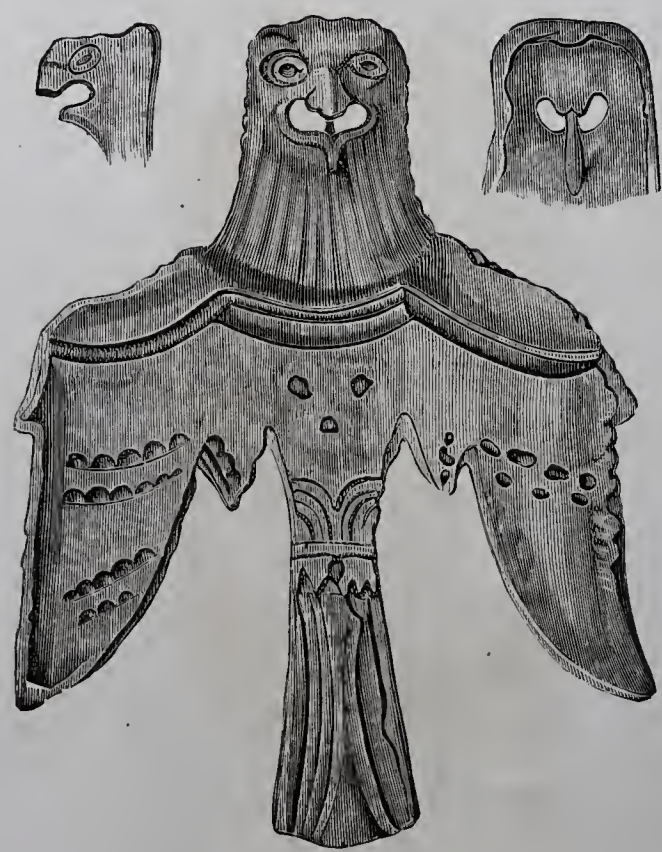

531.

532. Garevaja, Garamiha St. P. $^1/_1$. *B.*

529—531. Petschora, Sopliassa (Hauta — Tombeau). Ew. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

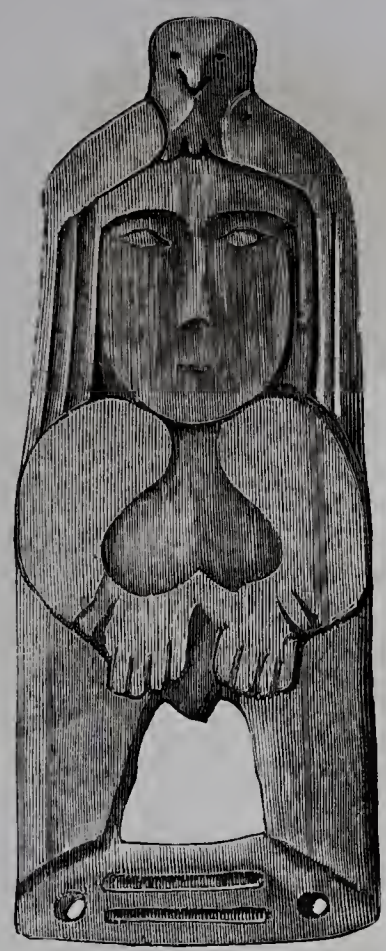

533. Perm? U. M. $^1/_1$. *B.*

534. Jarensk, Weslensk? St. P. $^1/_1$. *B.*

535. Perm St. P. $^1/_1$. *B.*

537. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

539. Perm, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

536. Perm? M. M. $^2/_3$. *B.*

538. Perm, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

540. Perm, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

541. Perm, Poschevsk. M. M. 1099. $^1/_1$. *B.*

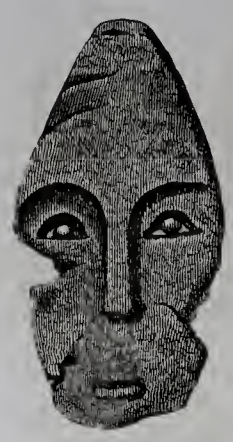

342. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

543. Filatovsk, Beloscheiek. St. P. $^1/_1$. *B.*

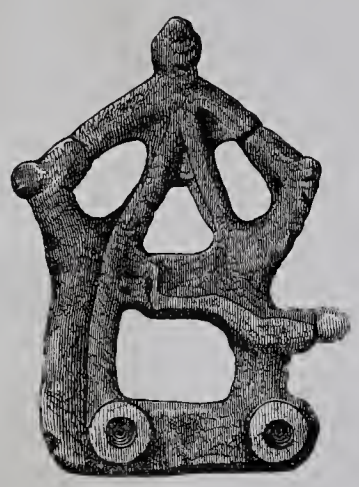

544. Garevaja, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

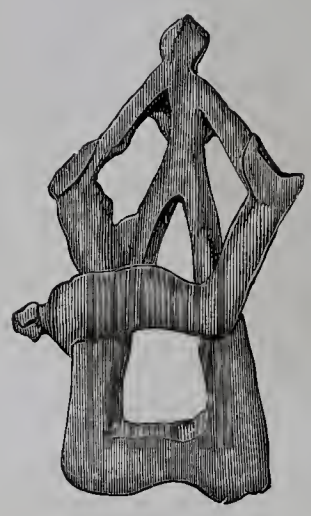

545 Garevaja, Garamiha. W. P. $^1/_1$. *B.*

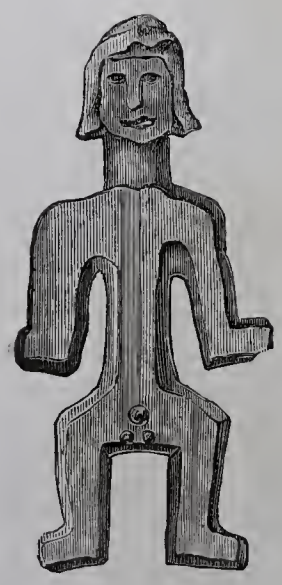

546. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

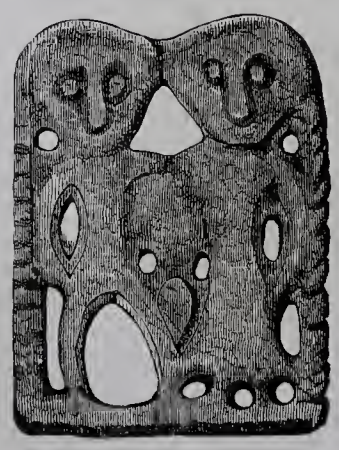

547. Perm, Kemolia (d:o Garamiha). St. P. $^1/_1$. *B.*

548. Perm, Obva. St. P. $^1/_1$. *B.*

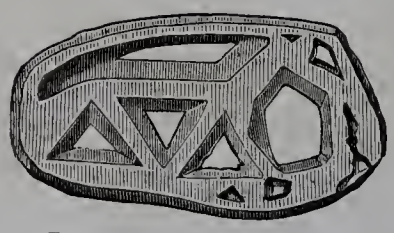

549. Perm, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

550. Perm, Tujevskaja. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

551. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

552. Petschora. Ew. P. $^1/_1$. *B.*

553. Tobolsk. G. P. $^1/_1$. *B.*

554. Tobolsk, Ob. Ew. P. $^1/_1$. *B.*

557. Perm, Ilinsk. St. P. $^2/_3$. *B.*

555. Perm, Filatovsk. St. P. $^1/_1$. *B.*

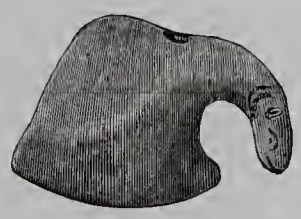

556. Perm, Filatovsk. St. P. $^1/_1$. *B.*

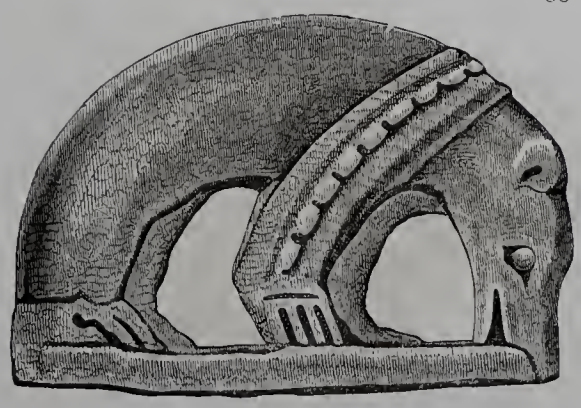

558. Tobolsk. A. P. $^1/_1$. *B.*

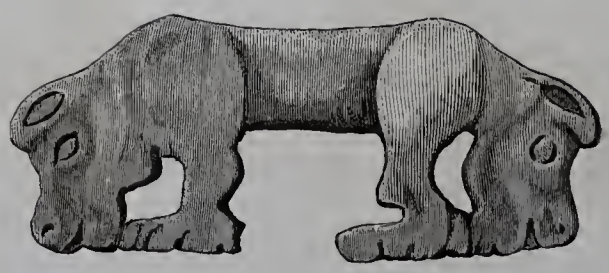

559. Sipiria — Sibérie. A. M. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

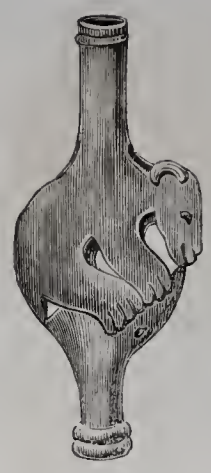

560. Garevaja, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

561. Perm. P. S. $^1/_1$. *B.*

562. Garevaja, Garamiha. St. P $^2/_3$. *B.*

563. Perm, Romaschevo. M. M. 1114. $^1/_1$. *B.*

564. Perm, Romaschevo. M. M. 1113. $^1/_1$. *B.*

565. Malyı Tui, Sorodjata. St. P. $^1/_1$. *B.*

566. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

567. Perm? P. S. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

568. Werch-Oschibsk, Wesym. St. P. $^1/_1$. *B.*

569. Perm, Kynovsk. St. P. $^1/_1$. *B.*

570. Perm St. P. $^1/_1$. *B.*

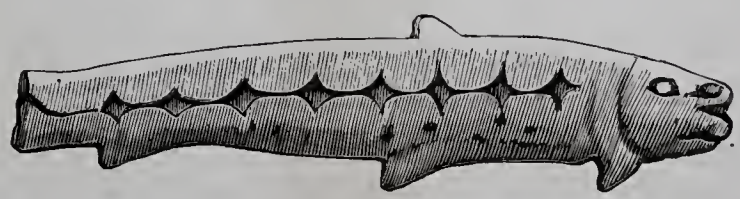

571. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

572. Perm, Garevaja. St. P. $^2/_3$. *B.*

573. Perm. St. P. $^1/_3$. *B.*

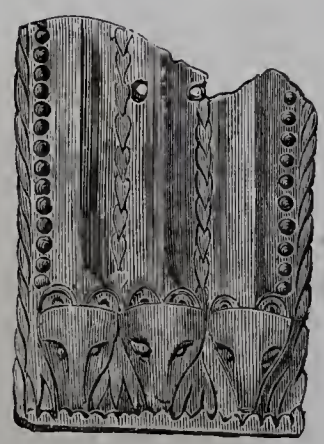

574. Malyi Tui, Sorodjata. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

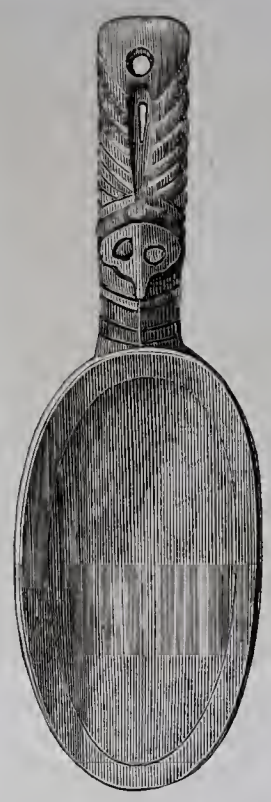

575. Werch-Invy, Wischaika. St. P. $^1/_1$. *B.*

576. Perm. St. P. $^1/_3$. *B.*

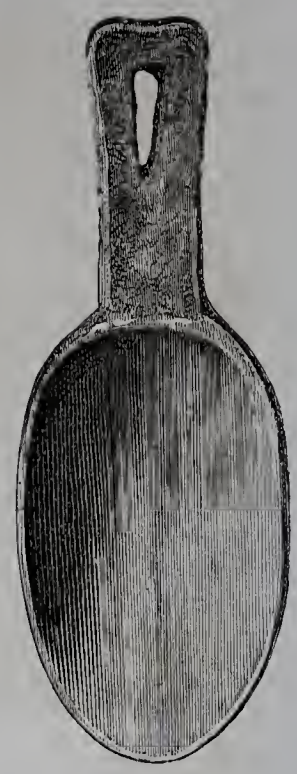

577. Kosva, Trenina. St. P. $^1/_1$. *B.*

578. Kosva, Ostaninaja. St. P. $^1/_1$. *B.*

581. Altai, M. M. 2738. $^2/_3$. *B.*

579. Perm, Romaschevo, M. M. 1118. $^1/_1$. *B.*

580. Perm. St. P. $^1/_2$. *T.*

582. Perm, Slovtsa St. P. $^1/_2$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

583. M. M. 1111.
(S. P. 305). 1/2. *B.*

584. S. P. 306. 1/2. *P.*

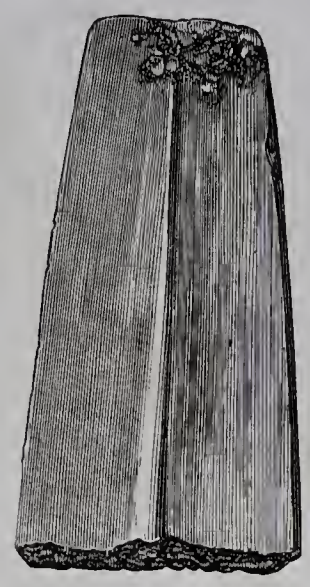

585. S. P. 306. 1/2. *P.*

587. S. P. 324. 1/1. *B.*

586. S. P. 305. 1/2. *B.*

588. S. P. 214. 1/1. *B.*

589. S. P. 214 (M. M. 1112). 1/1. *B.*

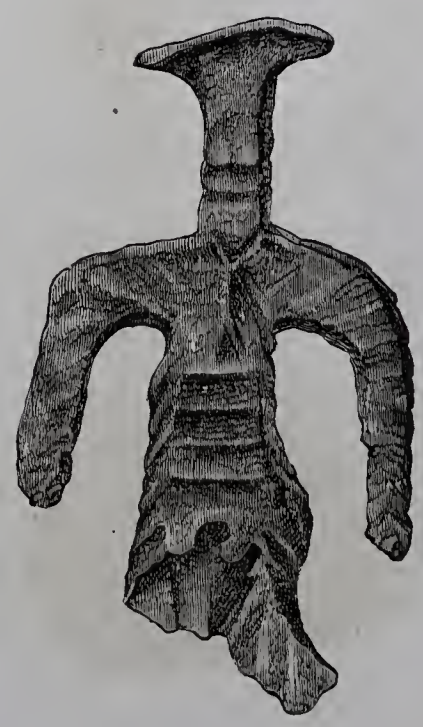

590. S. P. 214. 1/1. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

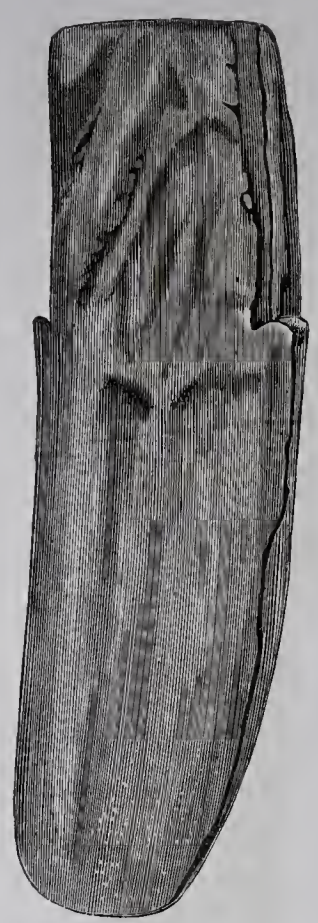

591. S. P. 371. $^1/_2$. *O.*

592. S. P. 213. $^1/_2$. *B.*

593. S. P. 327. $^1/_1$. *B.*

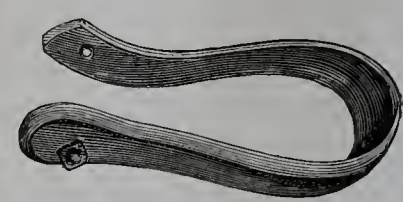

594. S. P. 215. $^1/_1$. *B.*

595. S. P. 110. $^1/_1$. *B.*

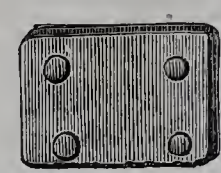

596. S. P. 218. $^1/_1$. *B.*

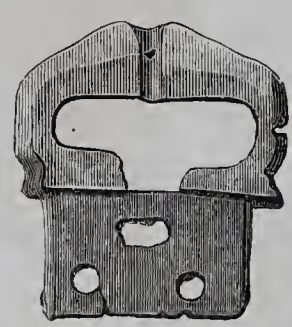

597. S. P. 215. $^1/_1$. *B.*

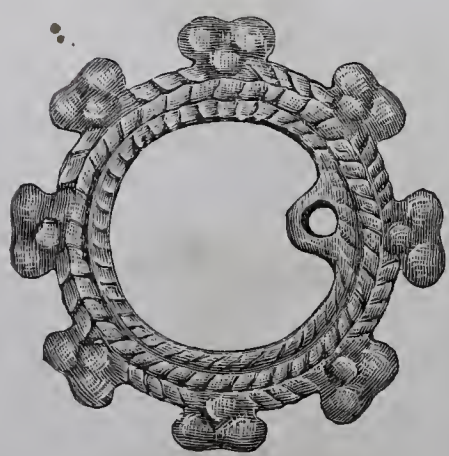

599. S. P. 125. $^2/_3$. *B.*

598. S. P. 215. $^1/_1$. *B.*

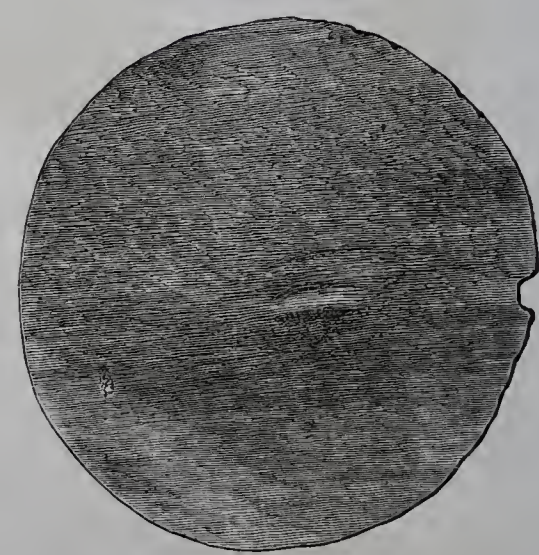

600. S. P. 396. (M. M. 1110). $^2/_3$. *B.*

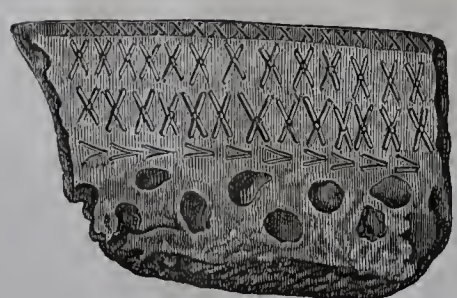

601. S. P. 196. $^1/_1$. *T.*

602. M. M. 1122. $^1/_1$. *T.*

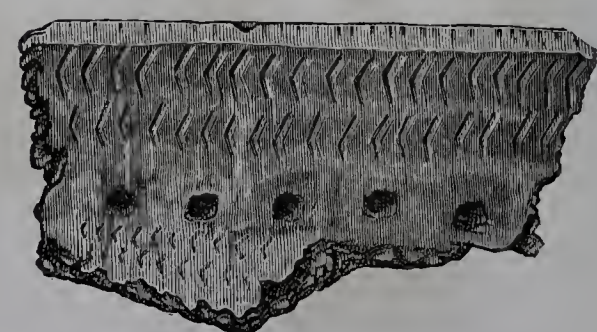

603. M. M. 1122. $^1/_1$. *T.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

604. Obva, Sludka. St. P. $^{2}/_{5}$. *A.*

605. Perm. St. C. $^{1}/_{3}$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

606. Perm, Beresov? St. C. $^{2}/_{3}$. *A.*

607. Kama, Sludka. St. P. $^{3}/_{7}$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

608. Perm. St. C. 1/3. *A.*

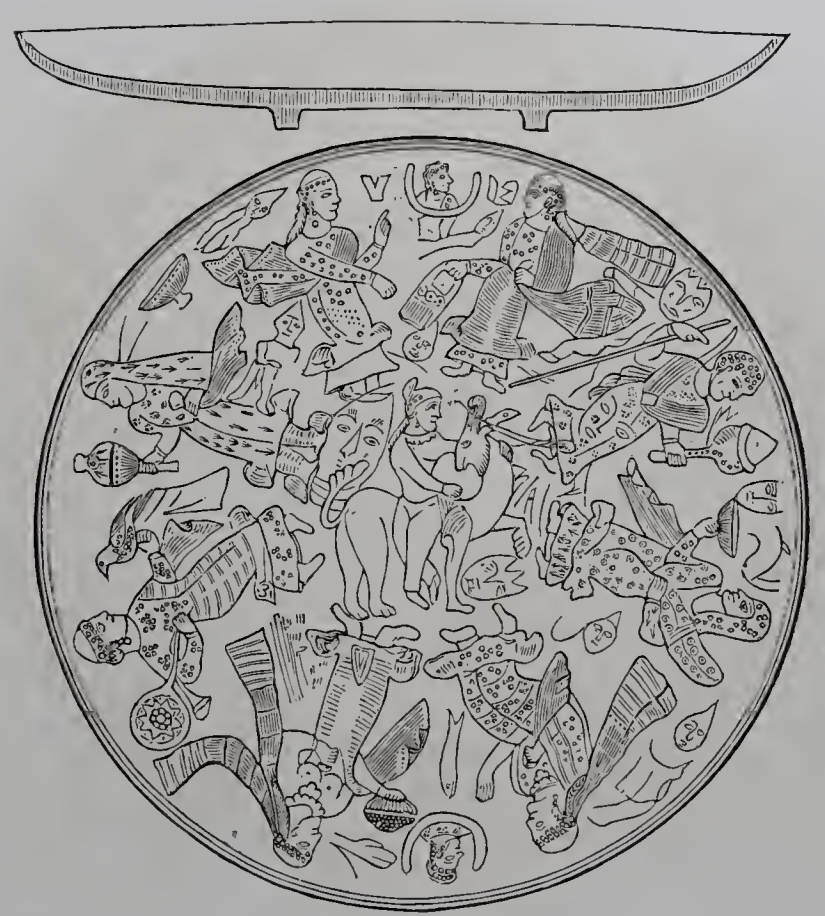

609. Perm. Sl. P. 1/3. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

610. 1/2.

611. 2/3.

610. 611. Perm. St. P. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

612. Perm. E. P. 1/2. *A.*

613. Perm. St. M. 1/2. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

614. Perm. St. M. 1/4. *A.*

615. Kama, Sludka. St. P. 5/12. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

616. Perm. St. M. $^1/_2$. *A.*

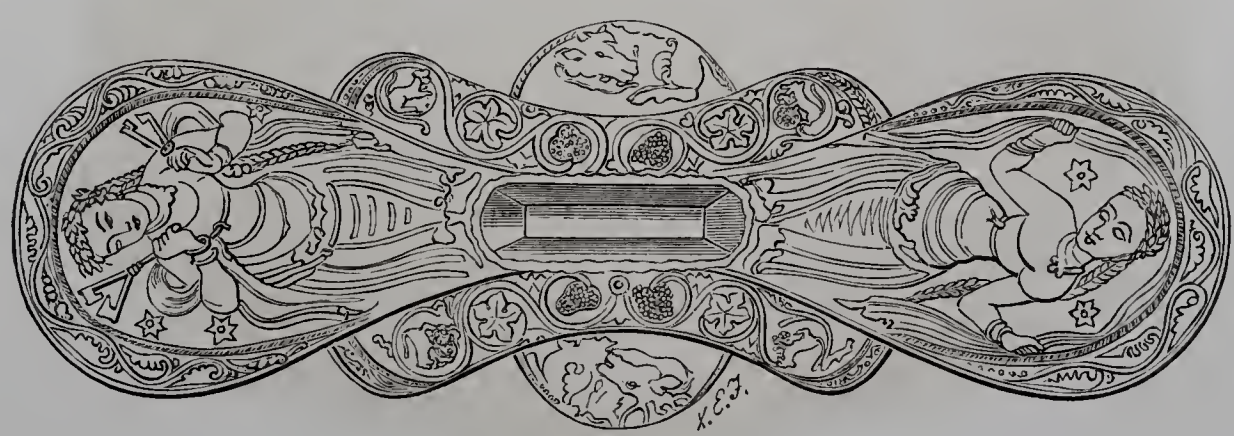

617. Kama, Sludka. St. P. $^1/_2$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

618. Perm. St. P. $^1/_1$. *A.*

619. Perm. St. C. $^1/_2$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

620. Ostettu Nischnei-Novgorodissa. — Achetée à Nischneï-Novgorod.
G. M. $^1/_1$. *A*.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

621. Perm. St. M. $^2/_3$. *A.*

622. Kama, Sludka. St. P. $^2/_5$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

623. Werch-Invensk, Junva. T. I. $^1/_2$. *F.*

624. Perm. W. P. $^1/_2$. *F.*

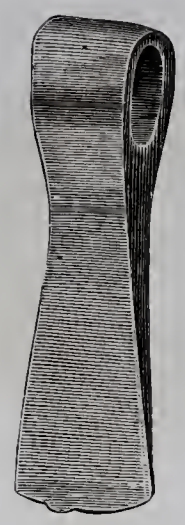

625. Perm, Tui. W. P $^1/_3$. *F.*

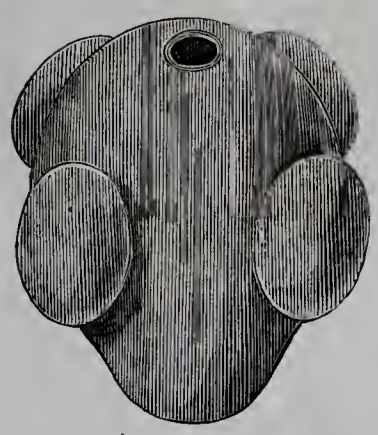

627. Welva, Novoselo. St. P. $^2/_3$. *C.*

626. Sisertsk, Stjelkun.
M. M. 1120. $^1/_1$. *B. F.*

628. Garevaja, Garamiha. W. P. $^1/_1$. *T.*

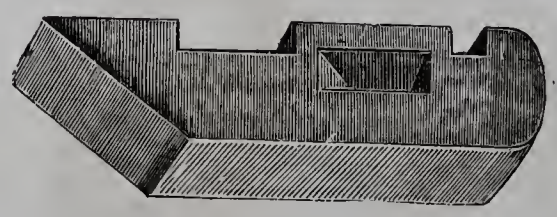

630. Perm, Tarandinaja. T. I. $^1/_2$ *C.*

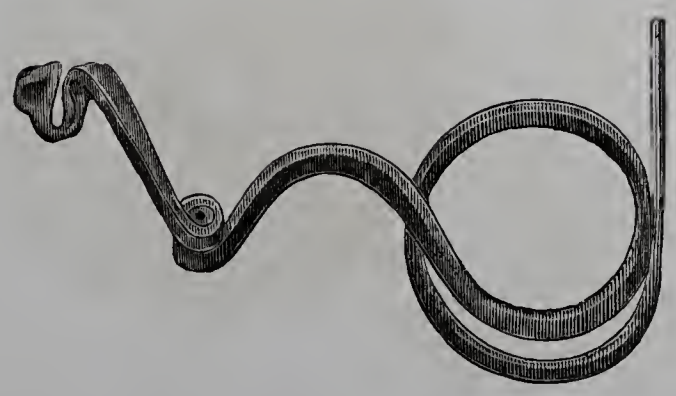

629. Malyi Tui, Sorodjata. St. P. $^1/_2$. *B.*

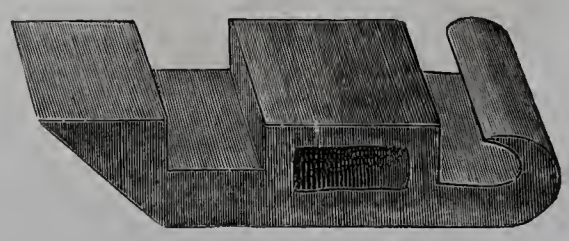

631. Perm. M. M. 1098. $^1/_2$. *C.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

632. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

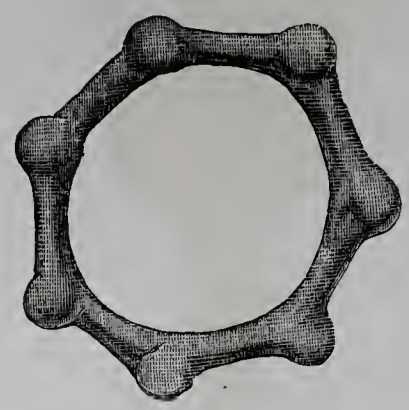

633. Filatovsk, Morotschata (d:o Garamiha). St. P. $^1/_1$. *B.*

634. Perm, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

635. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

636. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

637. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

638. Perm, Romaschevo. M. M. 1115. $^1/_1$. *B.*

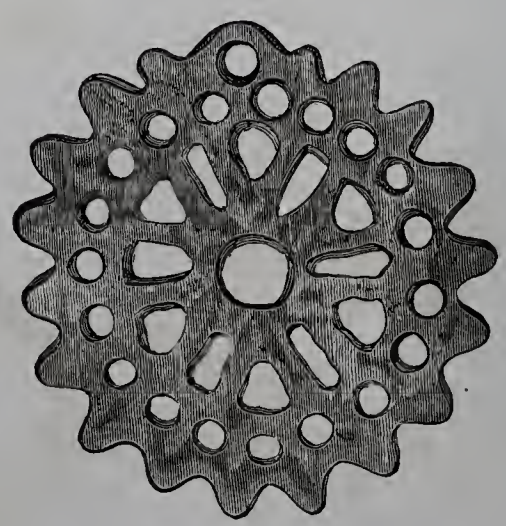

639. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

640. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

641. Perm? P. S. $^1/_1$ (S. P. 129), M. M. 1234. *A.*

642. Perm. St. P $^1/_1$. *B.*

643. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

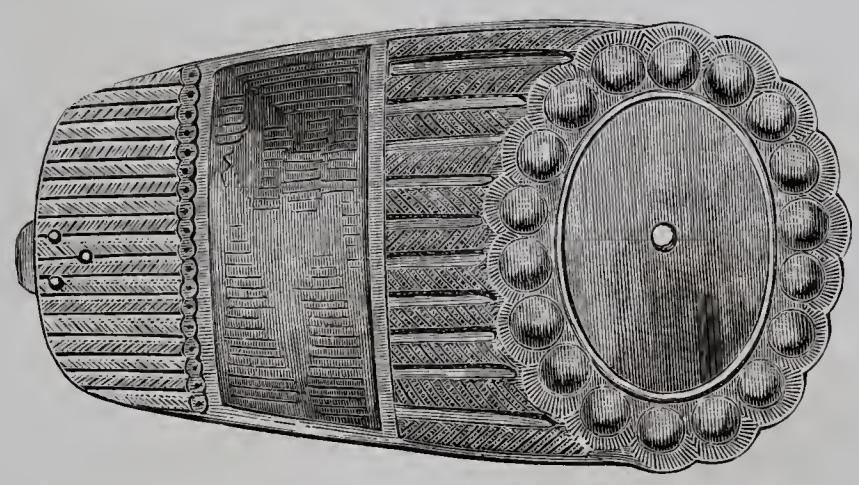

644. Jarensk, Kniespogost. A. P. $^2/_3$. *B.*

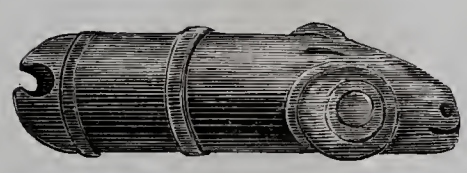

645. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

646. Garevaja, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

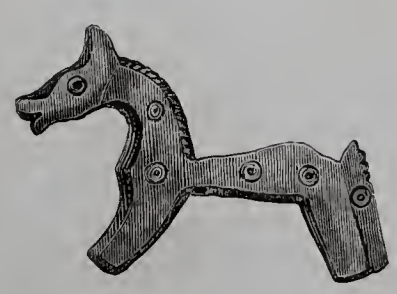

647. Garevaja, Garamiha. St. P. $^1/_1$. *B.*

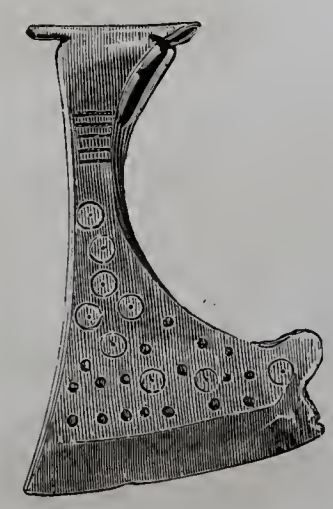

648. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

649. Garevaja, Garamiha. W. P. $^1/_1$. *p.*

650. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *s. (p).*

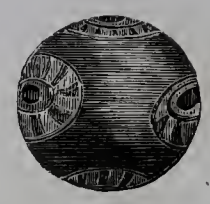

651. Perm. St. P. $^1/_1$. *M.*

652. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *p.*

653. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *v.*

654. Perm. St. P. $^1/_1$. *M.*

655. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *M.*

656. Perm. T. I. $^1/_1$. *M.*

657. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *s.*

658. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *p.*

659. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *p.*

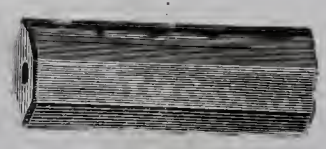

660. Perm. St. P. $^1/_1$. *K.*

661. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *k.*

662. Perm. St. P. $^1/_1$. *K.*

663. Perm, Romaschevo. P. S. $^1/_1$. *B.*

664. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *s.*

665. Garevaja, Garamiha. W. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

666. Perm. St. P. $^2/_3$. *B.*

667. Perm, Sludka. St. P. $^2/_3$. *B.*

668. Kosva, Peremskoje. St. P. $^2/_3$. *B.*

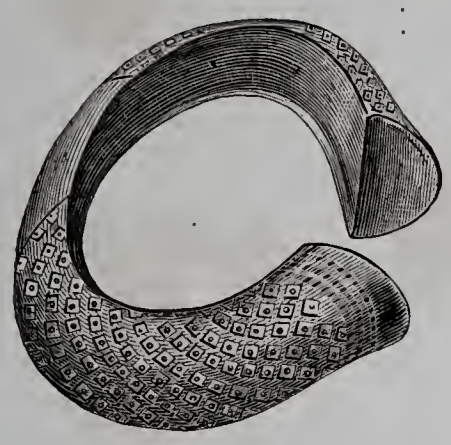

669. Perm. St. P. $^2/_3$. *B.*

670. Perm, Irbitsk (M. M. 1216; P. S.). $^1/_1$. *A.*

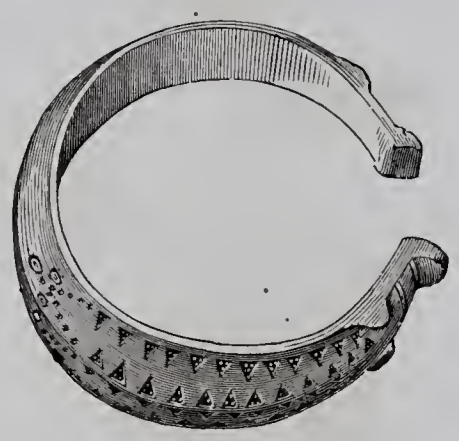

671. Perm. St. P. $^2/_3$. *B*

672. Garamiha. W. P. $^1/_1$. *B*

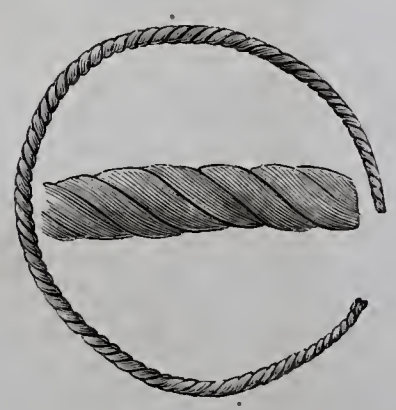

673. Perm, Kosva. W. P. $^1/_1$. *B.*

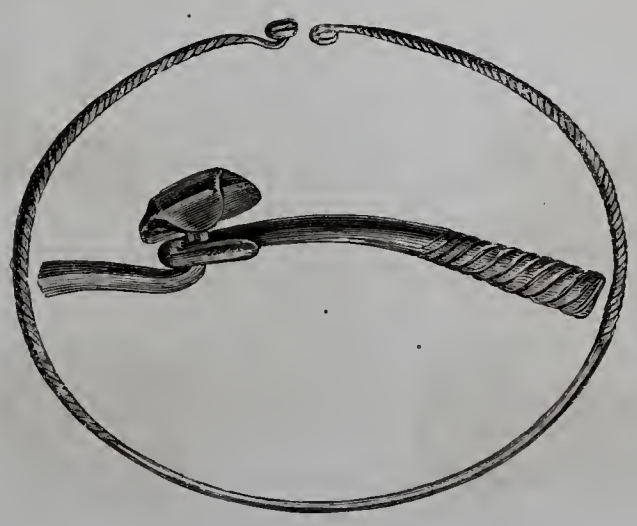

674. $^1/_1$, $^1/_4$.

675. $^1/_1$.

674—675. Glassov, Lumpinskoje M. M. 1077—1084. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

676. S. P. Wologda? $^1/_1$. *B.*

677. S. P. 94. $^1/_1$. *B.*

678. S. P. 76. $^1/_1$. *A.*

679. S. P. 75. $^1/_1$. *A.*

680. S. P. 117. $^1/_1$. *B.*

681. S. P. 122. $^1/_1$. *B.*

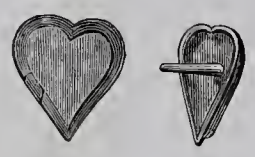

682. S. P. 117. $^1/_1$. *B.*

683. S. P. 122. $^1/_1$. *B.*

684. S. P. 91. $^1/_1$. *M.*

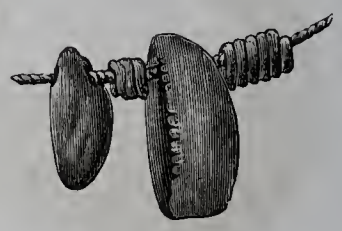

685. S. P. 412. $^1/_1$. *Cm., B.*

690. S. P. 294. $^1/_3$. *F.*

686. S. P. 390. $^1/_1$. *B.*

687. S. P. 389. $^1/_1$. *B.*

688. S. P. 389. $^1/_1$. *B.*

689. S. P. 418 $^1/_1$. *B.*

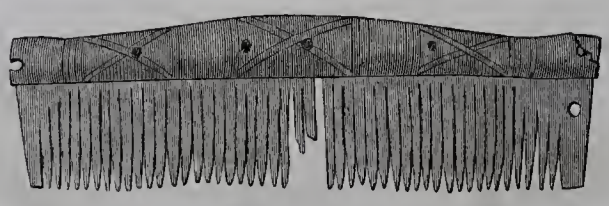

691. S. P. 133. $^2/_3$. *O.*

692. S. P. 115. $^1/_1$. *E.*

677—692. Wytschegda, Ustsyssolsk (Hauta — Tombeau).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

693. Garevaja, Garamiha St. Γ. $^1/_1$. *B.*

694. Kama, Poschevsk. M. M. 1097. $^1/_1$. *B.*

695. Perm, Kosva. St. P. $^1/_1$. *B.*

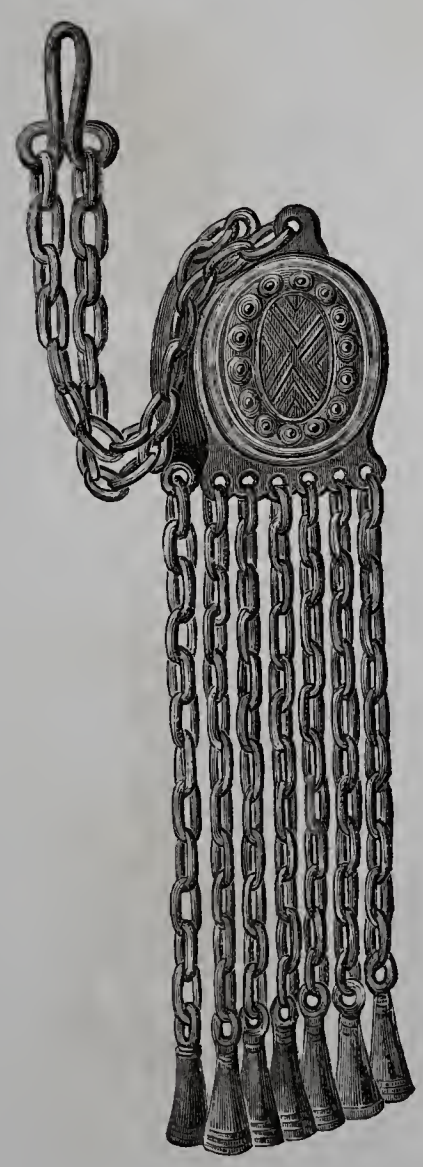

696. Inva, Wischaika. St. P. $^2/_3$. *B.*

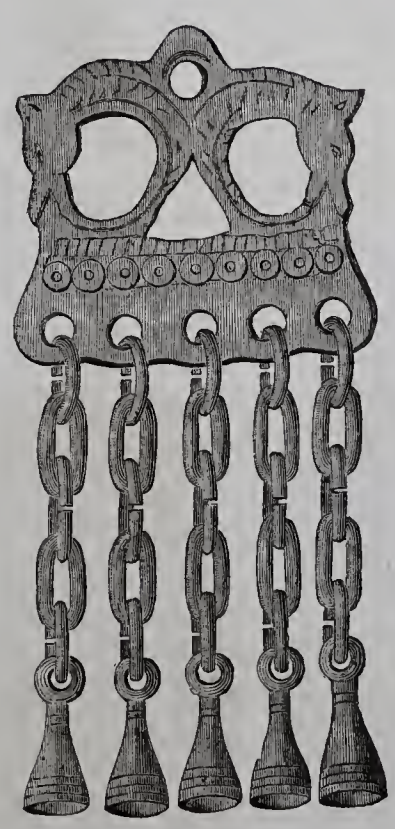

697. Perm, Roschestvenskoje. St. P. $^1/_1$. *B.*

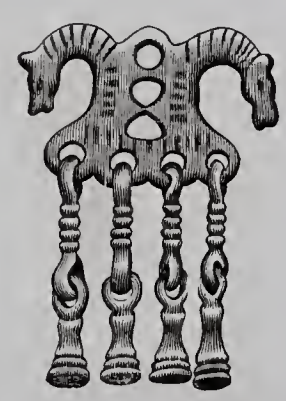

698. Perm, Kosva. St. P. $^2/_3$. *B.*

699. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

700. Inva, Wischaika. St. P. $^1/_1$. *B.*

701. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

702. Kniespogost, Schoschen. S. P. 326. $^1/_1$. *B.*

703. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

704. Perm? P. S. $^1/_1$. *B.*

705. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

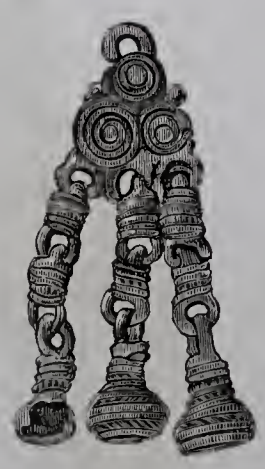

706. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

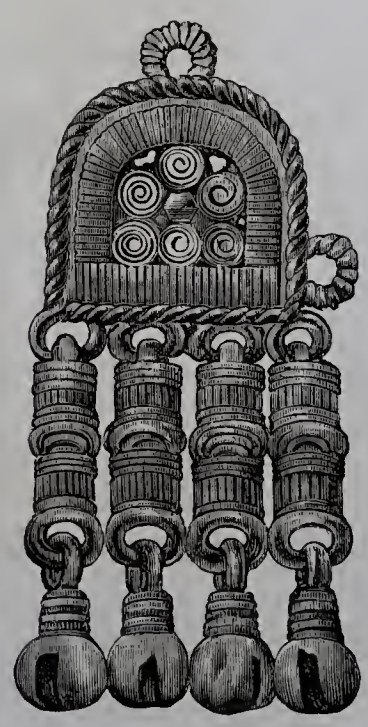

707. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

708. Perm. T. I. $^1/_1$. *B*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

709. Wologda. Ustsyssolsk. S. P. 93. $^1/_1$. *B.*

710. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

711. Perm. M. M. 1102. $^1/_1$. *B.*

712. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

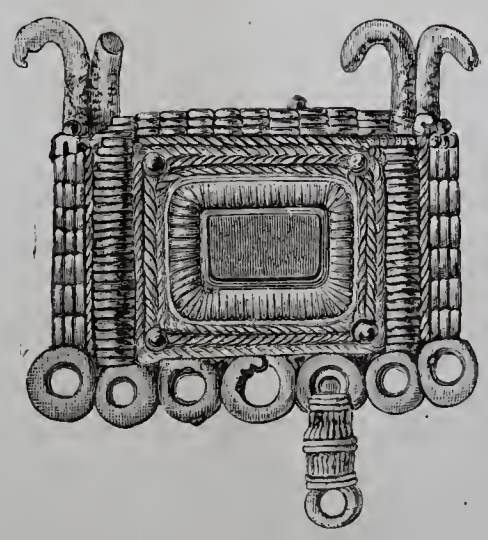

713. Perm. St. P. $^1/_1$. *B.*

714. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

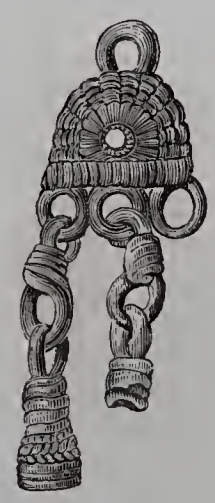

715. Perm. T. I. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

716. M. M. 1087. $^1/_1$. *A.*

717. M. M. 1091. $^1/_1$. *A.*

718. M. M. 1090. $^1/_1$. *A.*

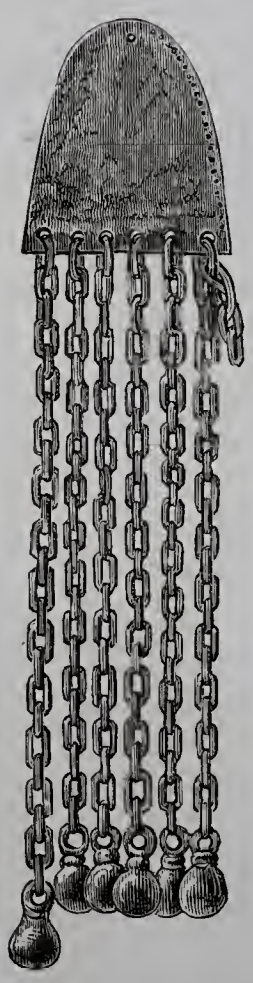

722. M. M. 1088. $^2/_3$. *A.*

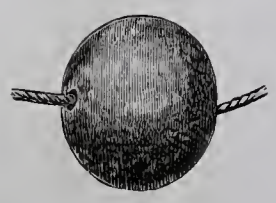

719. M. M. 1093. $^1/_1$. *L.*

720. M. M. 1095. $^1/_1$. *L.*

721. M. M. 1094. $^1/_1$. *K.*

723. M. M. 1092. $^1/_1$. *Am, Or.*

716 — 723. Krasnoufimsk, Ust-Irgina.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

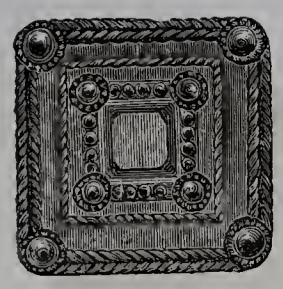

724.

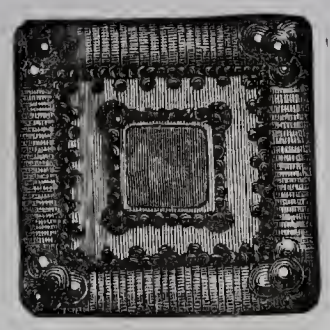

725.

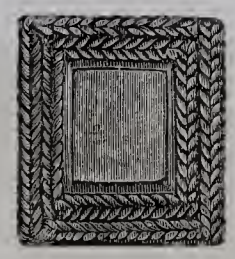

726.

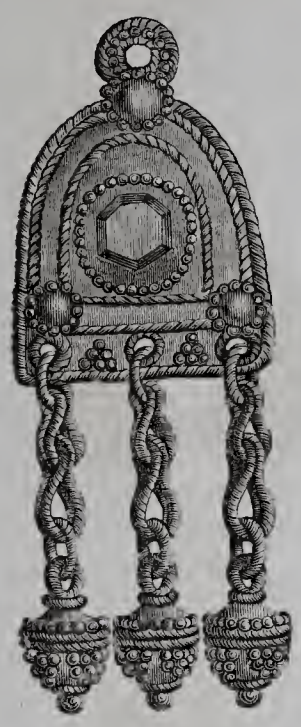

727.

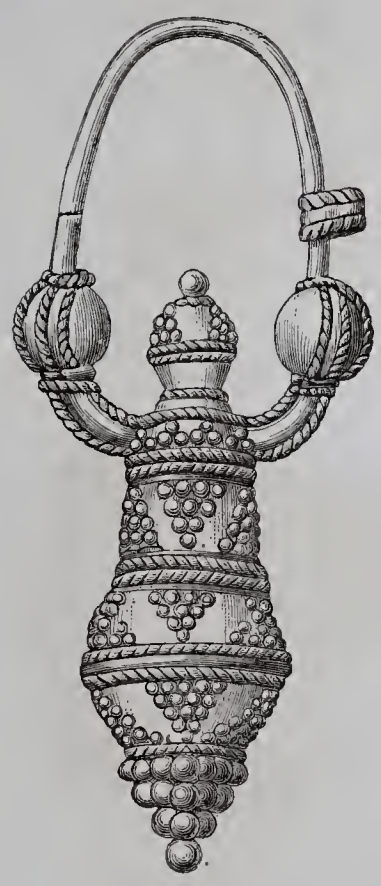

728.

729.

730.

731.

732.

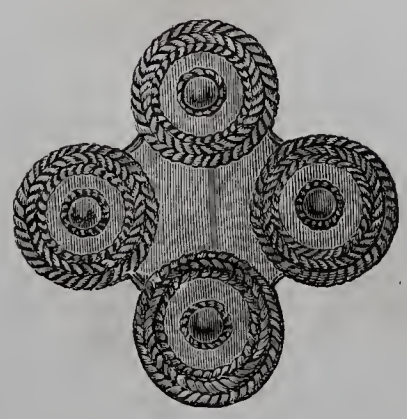

733.

734.

724 — 734. Perm, Tamanskoje. St. P. $^1/_1$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

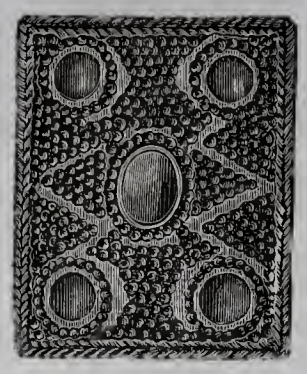

735. Perm. St. P. $^1/_1$. *Or.*

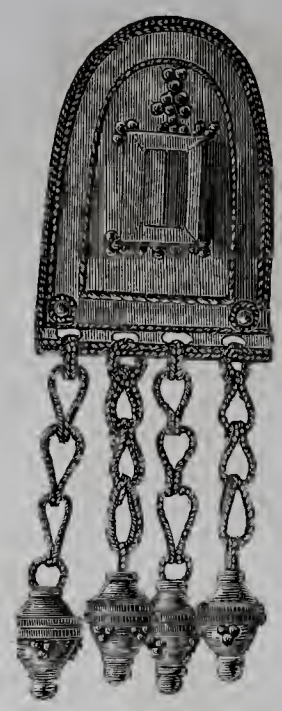

738.

739.

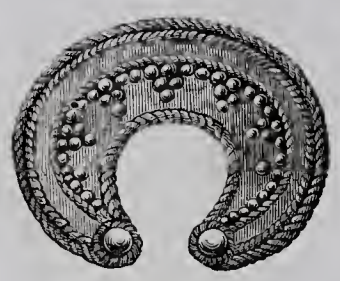

736. Perm. St. P. *A.*

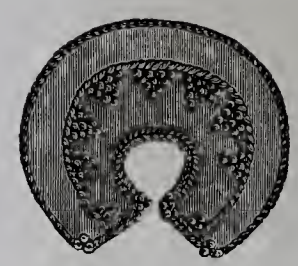

741.

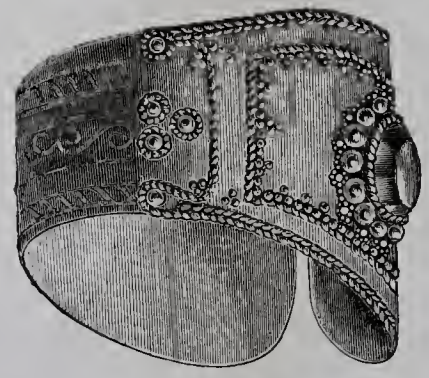

740.

737. Perm. St. P. $^1/_1$. *A.*

742.

743.

744.

745.

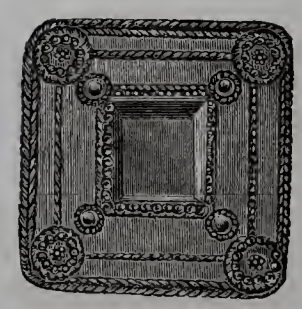

746.

738—763. Perm. St. M. $^1/_1$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

747.

748.

749.

750.

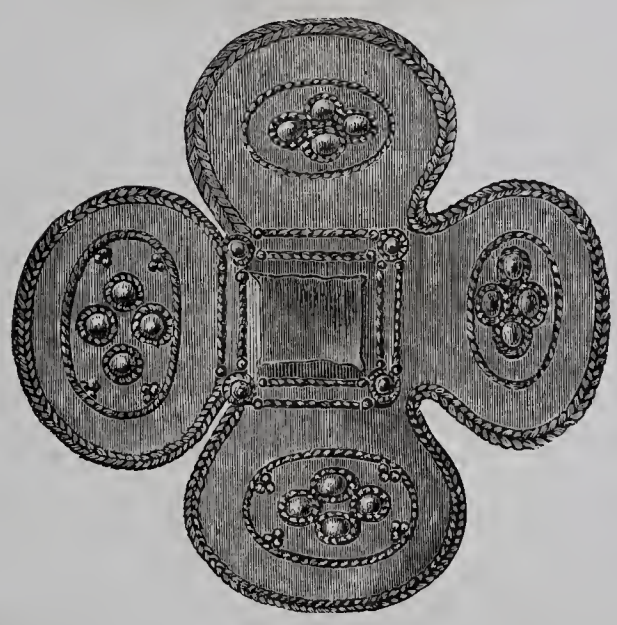

753.

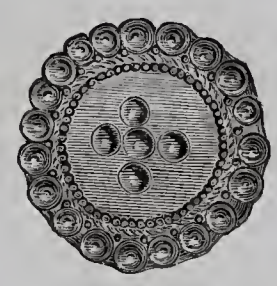

751.

752.

754.

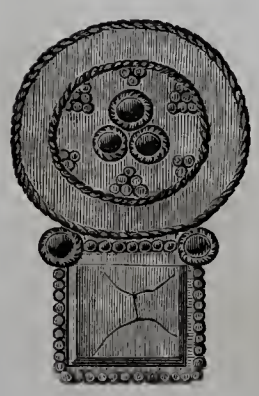

755.

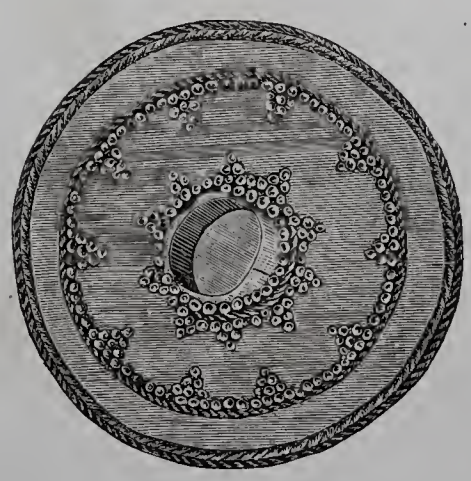

756.

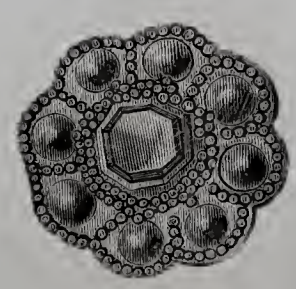

757.

738—763. Perm. St. M. $^1/_1$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Permalaisia Muinaiskaluja. — Antiquités Permiennes.

758.

760.

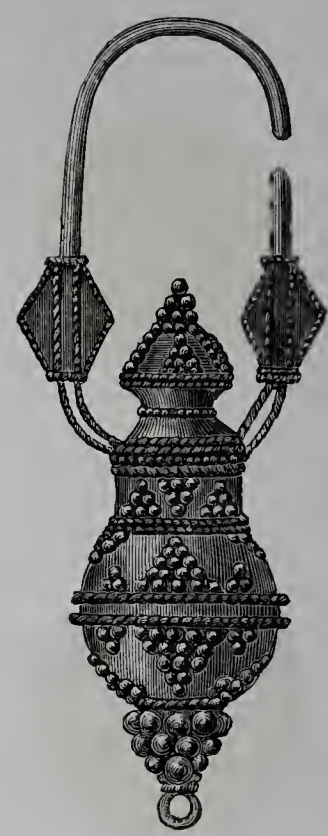

761.

759.

762.

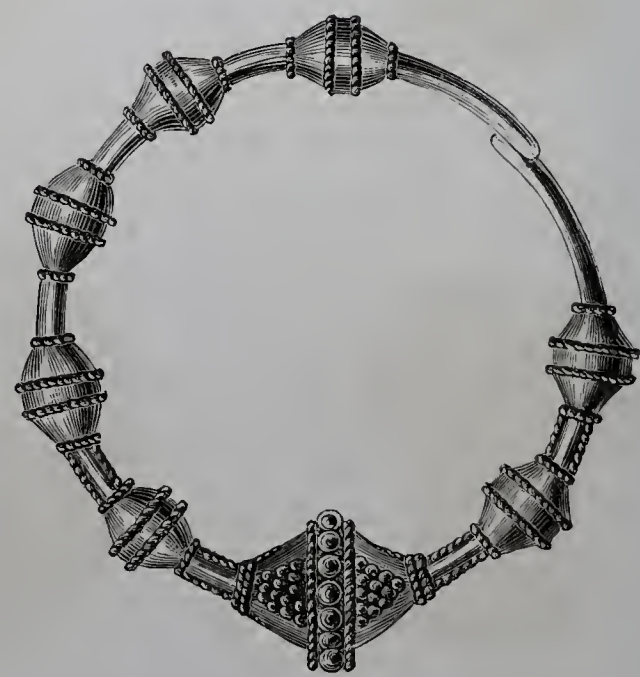

763.

738—763. Perm. St. M. $^1/_1$. *A.*

LIITE I.

MUINAISKALUJA BILARSKIN JA BOLGARIN RAUNIOISTA SUOMALAISILLA ALOILLA TAVATTAVAA MUOTOA.

Supplément I.

Antiquités de Bilarsk et de Bolgary offrant des rapports de forme avec les antiquités finno-ougriennes.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Bilarskin ja Bolgarin raunioista suomalaisilla aloilla tavattavaa muotoa.
Antiquités de Bilarsk et de Bolgary offrant des rapports de forme avec les antiquités finno-ougriennes.

764. Bilarsk. M. M. 1202. $^1/_3$. *F.*

765. Bilarsk. M. M. 1199. $^1/_3$. *F.*

766. Bilarsk. M. M. 1199. $^1/_3$. *F.*

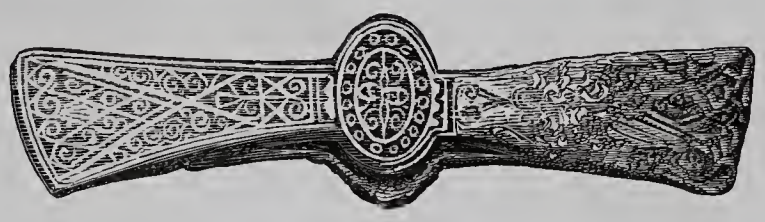

771. Bilarsk. M. M. 1181. $^2/_3$. *F.*

767. Bilarsk. M. M. 1199. $^1/_3$. *F.*

768. Bilarsk. M. M. 1183. $^1/_1$. *B.*

772. Bilarsk. M. M. 1200. $^1/_4$. *F.*

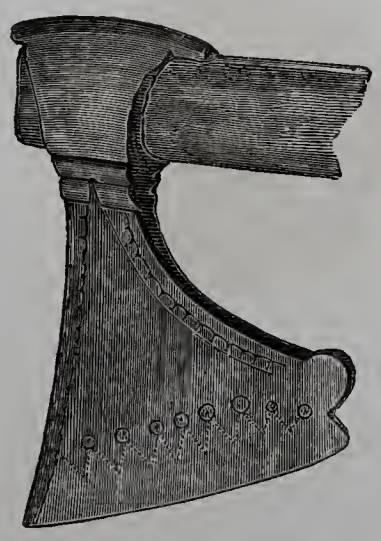

769. Bilarsk. M. M. 1182. $^1/_1$. *B.*

770. Bilarsk. M. M. 1208. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Bilarskin ja Bolgarin raunioista suomalaisilla aloilla tavattavaa muotoa.
Antiquités de Bilarsk et de Bolgary offrant des rapports de forme avec les antiquités finno-ougriennes.

773. Bolgari. M. M. 1153. $^1/_1$. *B.*

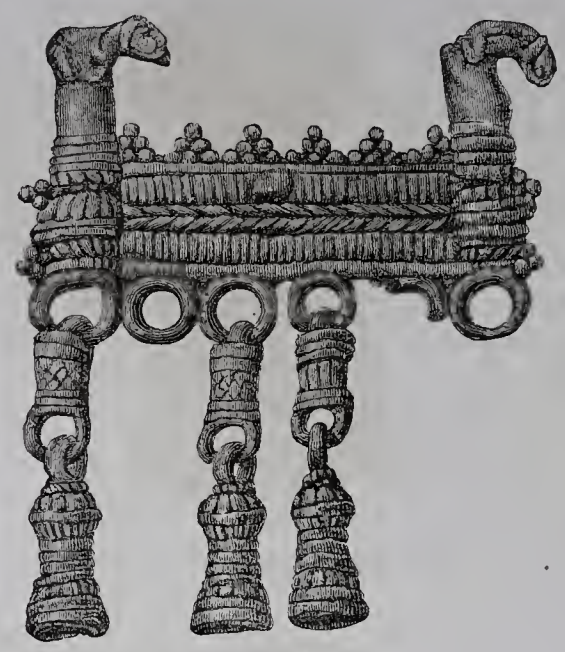

774. Bilarsk. M. M. 1185. $^1/_1$. *B.*

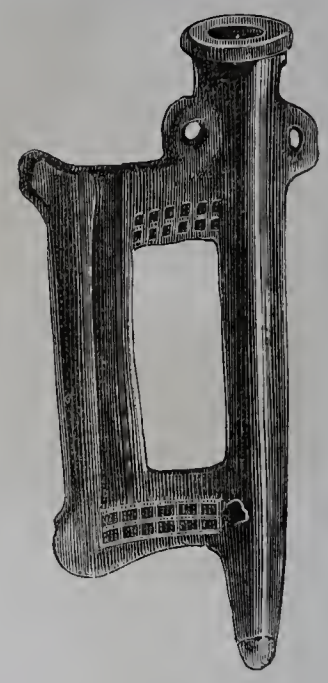

775. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

776. Bilarsk. M. M. 1207. $^1/_1$. *B.*

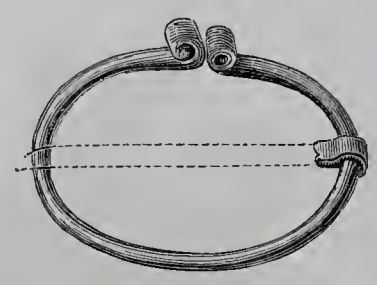

777. Bilarsk. M. M. 1165. $^1/_1$. *B.*

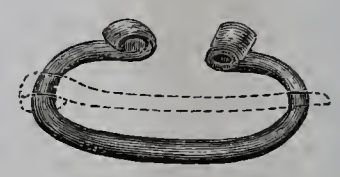

778. Bolgari M. M. 1132. $^1/_1$. *B.*

779. Bolgari. L. K $^1/_1$. *B.*

780. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

781. Bolgari. M. M. 1140. $^1/_1$. *A.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Bilarskin ja Bolgarin raunioista suomalaisilla aloilla tavattavaa muotoa.
Antiquités de Bilarsk et de Bolgary offrant des rapports de forme avec les antiquités finno-ougriennes.

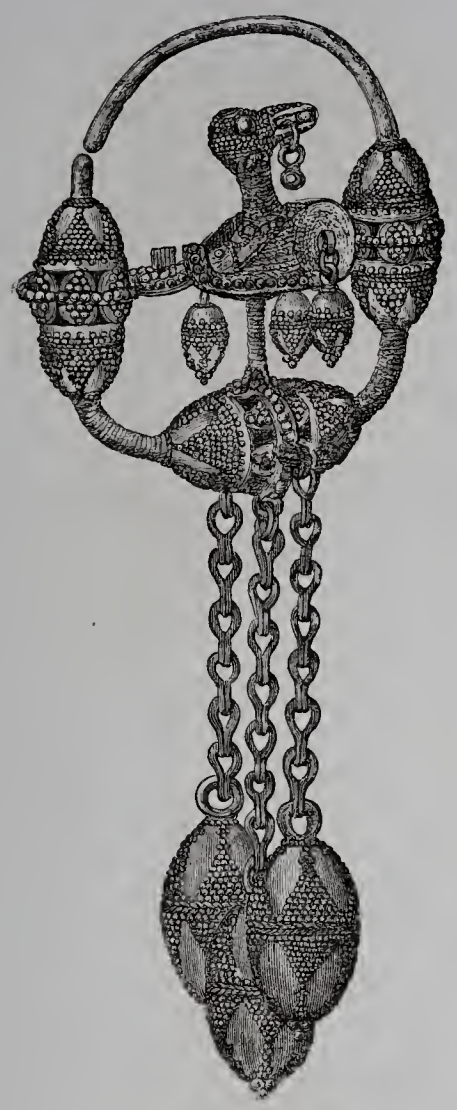

782. Kasan, Spassk. M. M. $^1/_1$. *Or.*

783. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

784. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *Or.*

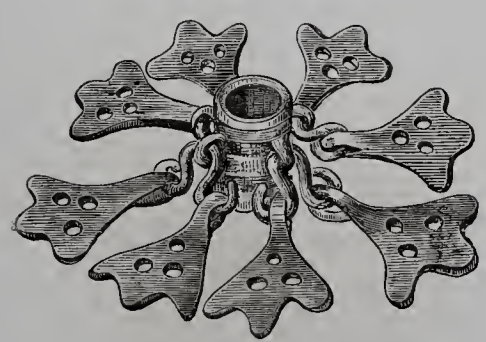

785. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

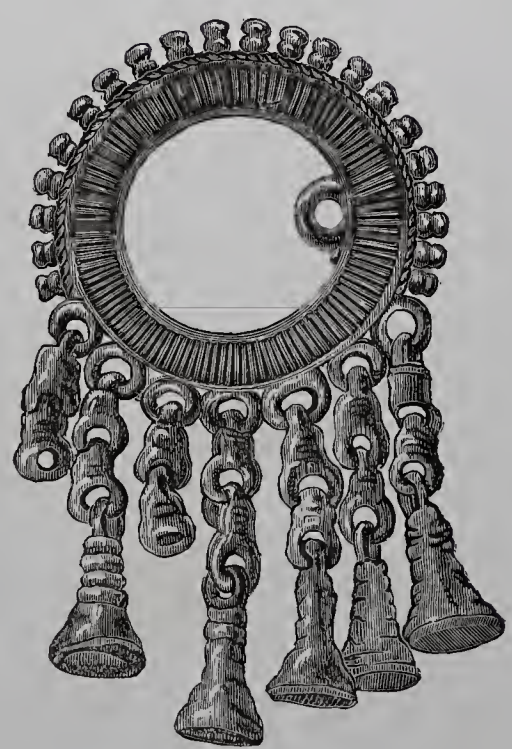

786. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

787. Bolgari. L. K. $^1/_1$. *B.*

LIITE II.

VIATKAN LÄÄNISSÄ TAVATTAVIA OMITUISIA MUINAISKALUJA.

Supplément II.

Antiquités particulières au gouvernement de Viatka.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Viatkan läänistä. — Antiquités de Viatka.

788. 1/2.

789.

790.

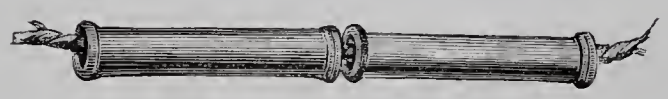

791.

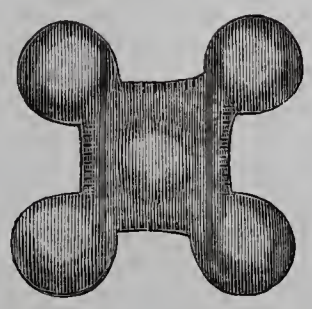

792.

793.

794.

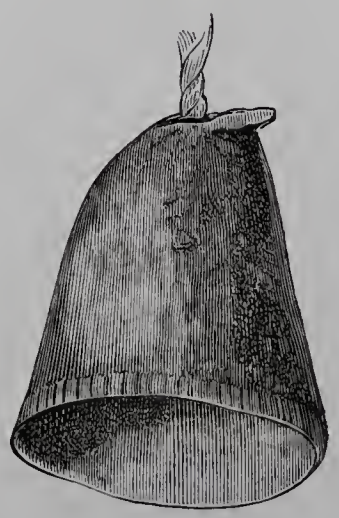

795.

788—801. Jaransk, Pimsk. E. P. 1/1. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Viatkan läänistä. — Antiquités de Viatka.

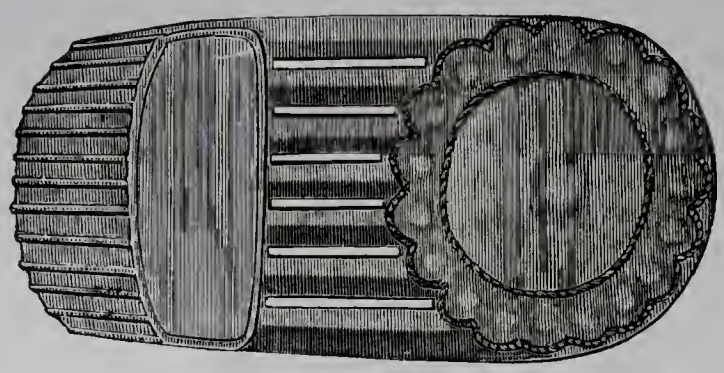

796.

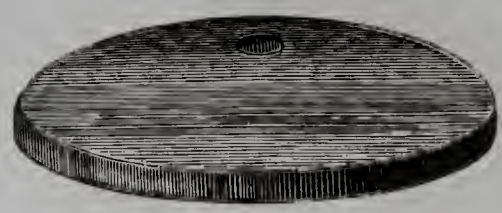

797. *C.*

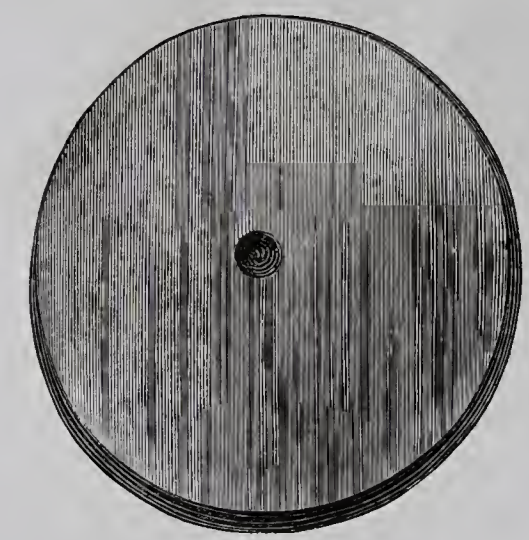

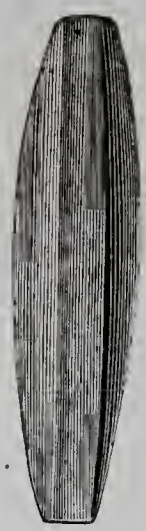

798. *C.*

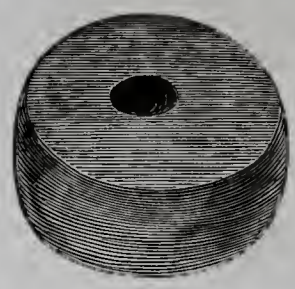

799. *C.*

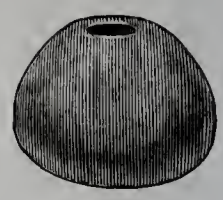

800. *C.*

801.

802. Jelabuga, Tihia Gori. K. P. $^1/_1$. *B.*

806. $^2/_3$. *F.*

803. Viatka, Pischma. K. P. $^1/_1$. *B.*

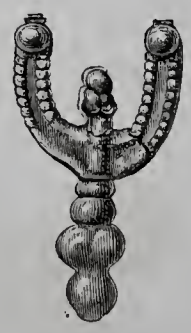

804. $^1/_1$. *A.*

808. $^1/_3$. *F.*

809. $^1/_3$. *L.*

805. $^1/_1$. *B.*

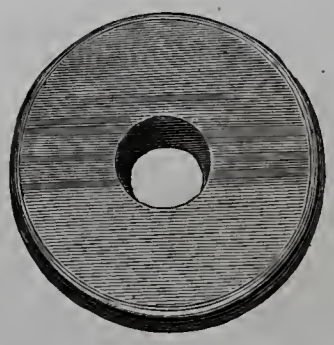

807. $^1/_1$. *P.*

788—801. Jaransk, Pimsk. E. P. $^1/_1$. *B.* 804—809. Niemda, Nischevodskoje. K. P. $^1/_1$.

1966

Selitys II:ssa vihossa lisättyihin lyhennyksiin.

A. M. Moskovan yliopiston Antropologiallinen Museo.
Ew. P. Herra professori Ed. von Eichwaldvainajan muinaiskalusto Pietarissa.
G. M. Ruhtinas Gagarin'in muinaiskalusto Moskovassa.
P. S. „Permalainen Keräilijä", Osat I ja II (venäjäksi).
Sl. P. Ruhtinas P. D. Saltikov'in muinaiskalusto Paris'issa. Herra valtioneuvos G. D. Filimonov'illa Moskovassa olevien piirtokuvien mukaan.
St. C. Kreivi G. Stroganov'in muinaiskalusto Pietarissa.
St. M. Suurellainen (12 *ts.* painava) kokous Permassa löyttyjä hopeisia muinaiskaluja, jonka kauppias Herra Sirotinin Moskovassa oli ostanut Nischnei-Novgorodissa ja möi (jälkeen v. 1872) osaksi kreivi G. Stroganov'ille, osaksi antikvarioue Herra Tognolatti'lle Pietariin. Tuossa muinaiskalustossa oli myöskin melkoinen joukko kauniita, helmillä ja kivillä koristettuja filigraniteoksia joltakulta myöhemmältä (historialliselta) aikakaudelta.
T. I. Herra metsänhoitaja Tjeplouchovin muinaiskalusto Iljinsk'in kylässä Obvajoen varrella Perman läänissä. Kuvatut joko originaleista tai valokuvien mukaan.
W. P. Herra Wolegov'in käsikirjoitus ja piirtokuvat permalaisista muinaisjäännöksistä Muinaistieteellisen Kommissionin arkistossa Pietarissa.

Useiden muinaistutkiojen lausuman pyynnön mukaan olemme tässä vihossa merkinneet aineen, josta kuvatut originalit ovat, seuraavilla kursiveeratuilla initialeilla:

A.	Hopeaa.	*K.*	Karniolia.
Am.	Aqua-marinia.	*L.*	Lasia.
B.	Pronssia.	*M.*	Mosaikia.
C.	Kalsedonia.	*O.*	Luuta.
Cm.	Cypræa moneta.	*Or.*	Kultaa.
E.	Tinaa.	*P.*	Kiveä.
F.	Rautaa.	*T.*	Savea.

Muutamissa helmissä, jotka olemme julkaisseet Herra Wolegovin kuvausten mukaan ja joiden originalit lienevät hävinneet, olemme merkinneet värin seuraavilla kirjaimilla:

k.	Keltainen.	*s.*	Sininen.
p.	Punainen.	*v.*	Valkoinen.

Liitteenä ensimäiseen vihkoon annamme tässä yllämainitusta syystä muutamia selityksiä siinä kuvattujen muinaiskalujen aincesta.

Kiviaikaan nähden ovat valitettavasti löytyvät tiedot aseaineista ainoastaan osalta luotettavia. Viittaamme sen vuoksi niihin yleisiin muistutuksiin aseaineista, jotka annetaan kuhunkin ryhmään kuuluvassa tekstissä. Tässä ainoastaan huomautamme, että, paitsi kuvat 57, 90—95, 116—129, joissa originalit ovat limsiöstä, kuvat 88, 134 ja 135, jotka esittelevät saviteoksia, pedonhampaat (130—133), joista yksi (kuv. 132) on pronssiha'alla varustettu, sekä pääkallot (kuvat 136 ja 137), kaikki muut kuvat kiviaikaisessa osastossa esittelevät muinaiskaluja erinäisistä liuskamatai muista kivi-lajista.

Pronssiajan osastossa kuvatuista esineistä ovat kaikki pronssista tai vaskesta, paitsi kuvat 146, 322, 328, 330—335, 363, 367, 368, 370 ja 372—375, joiden originalit ovat kivestä tai kalliopiirroksia, kuvat 282, 376—386, jotka esittelevät luu-esineitä, sekä kuvat 319—321, 355, 356, 387—389, joissa originalit ovat savesta. Kuv. 397 esittelee kadotettua originalia; se sanotaan jälellä olevassa käsikirjoituksessa olleen raudasta, jota tietoa emme katso uskottavaksi.

Originalit tekstien yllä oleviin kuviin ovat, johdannossa pronssista, balto-liettualaisessa ryhmässä kivestä, Suomenniemen kiviajassa merikivestä ja altai-uralilaisessa pronssiajassa alabasterista.

Erehdyksiä I:ssä vihossa.

Kuvassa 243 julkaistun originalin löytöpaikka on Filatovsk, Beloscheiek. Se pronssiastia, joka kuvataan n:ossa 358, on löytty Tschertomlytsk'in hautakummussa, kuten vapaaherra W. Tiesenhausen hyväntahtoisesti on tekijälle ilmoittanut. — Kuvat 330 ja 332 ovat erehdyksestä numeroitut 340 ja 342.

Explication des abréviations ajoutées à la IIe livraison.

Musée anthropologique de l'Université de Moscou.
Collection de M. le professeur Ed. von Eichwald, à St. Pétersbourg.
Collection du prince Gagarine, à Moscou.
„Le Collectionneur Permien", I et II (en russe).
Collection du prince P. D. Saltikoff, à Paris. D'après des dessins appartenant à M. G. D. Filimonoff, conseiller d'État, à Moscou.
Collection du comte G. Stroganoff, à St. Pètersbourg.
Collection considérable (pesant 12 *ts.*) d'antiquités permiennes en argent, achetée à Nichni-Novgorod par M. Sirotinin, marchand, à Moscou et vendu par lui (depuis 1872) en partie à M. le comte G. Stroganoff, en partie à M. Tognolatti, antiquaire, à St. Pétersbourg. La collection comprenait aussi un assez grand nombre d'objets en filigrane d'un travail exquis, ornés de perles et de pierres précieuses et datant d'une époque plus récente. déjà historique.
Collection de M. Tjeplouchoff, forestier, à Ilinsk, village sur l'Obva, gouvernement de Perm. Dessinés, les uns d'après les originaux, les autres d'après des photographies.
Manuscrit et reproductions d'antiquités permiennes de M. Wolegoff, dans les Archives de la commission archéologique à St. Pétersbourg.

Pour répondre au désir qui nous a été exprimé par plusieurs archéologues nous indiquons la matière dont les originaux reproduits ici sont faits en la désignant par les lettres italiques suivantes:

A.	Argent.	*K.*	Cornaline.
Am.	Aigue-marine.	*L.*	Verre.
B.	Bronze.	*M.*	Mosaïque.
C.	Calcédoine.	*O.*	Os.
Cm.	Porcelaine cauris.	*Or.*	Or.
E.	Étain.	*P.*	Pierre.
F.	Fer.	*T.*	Argile.

Pour un certain nombre de perles que nous reproduisons d'après les dessins de M. Wolegoff, et dont les originaux doivent être perdus, nous en indiquons les couleurs par les lettres suivantes:

k.	jaune.	*s.*	bleu.
p.	rouge.	*v.*	blanc.

Nous donnons ici, comme appendice à la première livraison, quelques explications sur la matière des antiquités, qui s'y trouvent reproduites.

Nous ne possédons des données sûres que pour une partie des antiquités de **l'âge de la pierre**. C'est pourquoi nous renvoyons aux observations générales données dans le texte qui accompagne chaque groupe et nous ajouterons seulement que, à l'exception des fig. 57, 90—95, 116—129, dont les originaux sont en silex, des fig. 88, 134 et 135, qui représentent des poteries, excepté encore les dents d'animaux (fig. 130—133), dont l'une (figure 132) porte à une extrémité une agrafe de bronze, et les crânes (fig. 136 et 137), toutes les autres figures représentent des objets de différentes espèces d'ardoise et de pierre, autres que le silex.

Tous les objets que nous donnons comme appartenant à **l'âge du bronze** sont en bronze ou en cuivre, à l'exception des fig. 146, 322, 328, 330—335, 363, 367, 368, 370, 372—375, qui représentent des objets de pierre ou des pierres gravées, des fig. 282, 376—386, dont les originaux sont en os et des fig. 319—321, 355, 356, 387—389 qui représentent des poteries. On prétend que l'original de la fig. 397, lequel est perdu, était de fer, mais nous regardons ce fait comme peu probable.

Quant aux originaux des vignettes placées en tête du texte, ils sont, pour l'Introduction, en bronze, pour le groupe balto-lithuanien, en pierre et pour l'âge du bronze dans l'Altaï-Oural, en albâtre.

Errata de la I:ère livraison.

Le lieu d'origine de l'objet représenté par la fig. 243 est Filatovsk, Beloscheiek. L'original de la fig. 358 a été trouvé, d'après la communication qu'a bien voulu me faire M. le baron W. Tiesenhausen, dans le tombeau de Tchertomlytsk. — Les figures 330 et 332 ont été, par erreur, numérotées 340 et 342.

Muinaisjäännöksiä Suomen Suvun Asumus-Aloilta

julkaissut

J. R. Aspelin.

Teos julkaistaan viidessä vihossa, joista jokainen sisältää noin 400 puupiirrosta. Ensimäinen vihko, joka jo on ilmestynyt, kuvaa kiviajan ja pronssiajan muinaisjäännöksiä; kolmannessa julkaistaan rauta-ajan ilmiöitä ylisen Volgan varsilta Inkeriin asti lännessä; neljännessä muinaiskaluja Suomen varhemmalta ja myöhemmältä rauta-ajalta sekä viidennessä varhemman ja myöhemmän rauta-ajan muinaiskaluja Itämeren maakunnista. Teos valmistunee viimeistään 1879 vuoden kuluessa.

Teoksen hinta, 12—15 markkaa kustakin vihosta, on laskettu niin matalaksi, kun on ollut mahdollista. Sen vuoksi ei tule teos olemaan kaupaksi muilla kirjakauppiailla, kun nimilehdellä mainituilla. Sen sijaan lähettää allekirjoittanut, rahallisen tilauksen saatua, jokaisen vihon maksutta tilaajalle. Jokaisen uuden vihon ilmaantuessa saavat tilaajat siitä erityisen ilmoituksen.

G. W. Edlund,
Helsinki.

Antiquités du Nord Finno-Ougrien

par

J. R. Aspelin.

Cet ouvrage contiendra cinq livraisons, comprenant chacune environ 400 figures. La première livraison a déjà paru; elle traite de l'âge de la pierre et de l'âge du bronze. La troisième aura pour sujet l'âge du fer sur le Volga supérieur et jusqu'à l'Ingrie à l'ouest; la quatrième, les périodes ancienne et récente de l'âge du fer en Finlande; la cinquième enfin, les périodes ancienne et récente de l'âge du fer dans les provinces Baltiques. L'ouvrage sera complet dans le courant de 1879, au plus tard.

Le prix de cette publication a été fixé au taux le plus bas possible, 12 à 15 francs par livraison. Pour cette raison, l'ouvrage ne sera mis en vente que chez les libraires dont le nom figure sur le titre. En revanche, chaque fascicule sera expédié franco par le soussigné à toute personne qui lui en fera la demande accompagnée du prix; les souscripteurs seront en outre avisés de l'époque de la mise en vente de la livraison suivante.

G. W. Edlund, Libraire-éditeur.
Helsingfors.